

คู่มือ/องค์ความรู้
ด้านการเงินการคลังภาครัฐ

เรื่อง

ค่าเช่าบ้านข้าราชการ

คู่มือ/องค์ความรู้
ด้านการเงินการคลังภาครัฐ
เรื่อง
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ

กรมบัญชีกลาง

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management หรือ KM) ในองค์ความรู้ เรื่อง ค่าเช่าบ้าน ข้าราชการ เป็นการนำความรู้จากการปฏิบัติงาน ประสบการณ์จริงอันทรงคุณค่า ตลอดจนรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาเรียบเรียง ถ่ายทอดไว้ในหนังสือเล่มนี้ เพื่อให้บุคลากรของกรมบัญชีกลาง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ศึกษา พัฒนาความรู้ และใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล กระทรวงการคลัง และกรมบัญชีกลาง ให้เกิดเป็นรูปธรรม ในทางปฏิบัติ

เบื้องหลังการดำเนินงาน “การจัดการความรู้” (Knowledge Management หรือ KM) สืบเนื่องมาจากกรมบัญชีกลางได้อนุมัติให้จัดทำโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของหน่วยงานภายในกรมบัญชีกลาง เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้บุคลากรของกรมบัญชีกลางสามารถเข้าถึงความรู้ พร้อมแบ่งปันความรู้ภายในหน่วยงาน โดยมอบหมายให้สำนักงานคลังเขต ๑ – ๙ ดำเนินการบูรณาการ/ทบทวน/ จัดทำองค์ความรู้ด้านการเงินการคลัง และจัดส่งองค์ความรู้ดังกล่าวให้หน่วยงานในส่วนกลางที่เป็นผู้รับผิดชอบ ให้บูรณาการ/ตรวจสอบองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าวให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ ของทางราชการ เพื่อเผยแพร่และนำมาใช้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมบัญชีกลาง ซึ่งการดำเนินการ จัดการความรู้ดังกล่าว เป็นการดำเนินการในลักษณะการสื่อสาร ๒ ทาง คือ องค์ความรู้ได้รับการกลั่นกรอง ทั้งผู้ปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ (สำนักงานคลังเขตและสำนักงานคลังจังหวัด) และ ผู้ควบคุม กฎ ระเบียบ (หน่วยงาน ในส่วนกลาง) ทำให้องค์ความรู้ที่มีความถูกต้องและสามารถปฏิบัติงานได้จริง

กรมบัญชีกลางหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ความรู้อันมีคุณค่าจากหนังสือเล่มนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ บุคลากรของกรมบัญชีกลางได้ศึกษา พัฒนาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำด้านการเงินการคลัง ให้กับส่วนราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และขอขอบคุณคณะทำงานจาก สำนัก มาตรฐานค่าตอบแทนและสวัสดิการ สำนักงานคลังเขต ๓ สำนักงานคลังจังหวัดในเขต ๓ ที่สละเวลาช่วยกัน จัดทำหนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

กรมบัญชีกลาง
มีนาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ บทนำ

- ความสำคัญและความเป็นมา ๑
- วัตถุประสงค์ ๑
- ขอบเขต ๑

บทที่ ๒ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒

บทที่ ๓ แนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนดหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ ๓

ส่วนที่ ๑ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ๓.๑ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ..... ๓
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒
พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖
- ๓.๒ บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๓) ๓
- ๓.๓ การเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๗) ๔
- ๓.๔ กรณีการได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำ ๔
หรือลักษณะประจำในสำนักงานแห่งใหม่
- ๓.๕ กรณีข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการ ๔
ประจำสำนักงานในต่างท้องที่
- ๓.๖ ข้อยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ (๑) – (๓)..... ๕
- ๓.๗ สิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเกิดขึ้นในกรณีสำนักงานที่ปฏิบัติราชการ ๘
ประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งอยู่ในต่างท้องที่ (มาตรา ๘)
- ๓.๘ การงดหรือลดเบิกจ่ายเงินเดือนเนื่องจากการถูกตัดเงินเดือน ๘
หรือการลาโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนไม่กระทบต่อสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๒)
- ๓.๙ สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๔)..... ๙
- ๓.๑๐ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านข้าราชการ ๑๐
ในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ (มาตรา ๑๕)
- ๓.๑๑ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ ๑๐
เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๗)
- ๓.๑๒ หลักเกณฑ์การใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อ ๑๑
หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน

๓.๑๓ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้	๑๓
เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านต่อเนื่องในท้องที่ใหม่ (มาตรา ๑๘)	
๓.๑๔ แนวทางการพิจารณาสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗	๑๔
๓.๑๕ แนวทางการพิจารณาสิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อ	๑๖
หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗	
ส่วนที่ ๒ การยื่นขอรับเงินค่าเช่าบ้าน	
๓.๑๖ แนวปฏิบัติในการยื่นขอรับเงินค่าเช่าบ้าน	๑๙
๓.๑๗ ผู้รับรองการมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในแบบ ๖๐๐๕	๒๐
๓.๑๘ ผู้มีอำนาจอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านในแบบ ๖๐๐๕	๒๑
๓.๑๙ การขอเบิกค่าเช่าบ้านประจำเดือนในแบบ ๖๐๐๖	๒๑
ขั้นตอนการขอเบิกค่าเช่าบ้าน	๒๒
๓.๒๐ สารสำคัญของสัญญาเช่าบ้าน เช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้	๒๓
๓.๒๑ สถาบันการเงินที่กำหนดให้ทำสัญญาเช่าซื้อ/สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน	๒๓
๓.๒๒ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัย	๒๓
ในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑	
บทที่ ๔ บทสรุป	๒๕
๔.๑ สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ	๒๕
ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗	
พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐	
และพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒	
๔.๒ คำนิยามตามกฎหมายที่สำคัญ	๒๗
๔.๓ การยื่นขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) และแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน	๒๗
บทที่ ๕ คำถาม - คำตอบ “ค่าเช่าบ้านข้าราชการ”	๒๘
รายการอ้างอิง	๓๒

ภาคผนวก

กระบวนการ/ขั้นตอนการตอบข้อหาหรือเกี่ยวกับค่าเช่าบ้านข้าราชการ	๓๕
พระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภท	๓๗
ตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘	
พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗	๓๙
พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐	๔๙
พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒	๕๕
พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖	๖๑
ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ	๖๔
เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙	
ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ	๗๕
เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒	
หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัย	๗๙
ในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑	

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและความเป็นมา

ค่าเช่าบ้านข้าราชการ เป็นค่าตอบแทนอย่างหนึ่งซึ่งทางราชการให้กับข้าราชการนอกเหนือจากเงินเดือนและเงินตอบแทนอื่นที่ได้รับจากทางราชการ เพื่อเป็นการช่วยเหลือแก่ข้าราชการผู้ที่มีความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเนื่องจากทางราชการเป็นเหตุ คือ ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานแห่งใหม่ ในต่างท้องที่ที่ข้าราชการผู้นั้นได้ปฏิบัติราชการอยู่ จึงได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยหากทางราชการไม่ได้จัดบ้านพักให้ ไม่มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรส หรือได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ ในต่างท้องที่ตามคำร้องของตนเอง ซึ่งหากข้าราชการจะต้องไปเช่าบ้านเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยให้ข้าราชการผู้นั้น มีสิทธิรับค่าเช่าบ้านได้เท่าที่จ่ายจริงตามสมควรแก่สภาพแห่งบ้าน รวมทั้งให้ข้าราชการที่มีสิทธิรับค่าเช่าบ้าน ที่เช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่ในบ้านนั้นจริง สามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านแทนการเช่าบ้านได้ ทั้งนี้ แต่ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ เว้นแต่ข้าราชการผู้นั้นเข้าช้อยกเว้นที่ทำให้ไม่เกิดสิทธิรับค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าบ้านจึงไม่ใช่สวัสดิการที่จัดให้กับข้าราชการ เพราะสวัสดิการจะมีลักษณะที่ทุกคนจะต้องได้เหมือนกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กระทรวงการคลังจำเป็นต้องออกกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ เพื่อกำหนดสิทธิและวิธีการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านตามสิทธิของข้าราชการ และมีการแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

- เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับค่าเช่าบ้านข้าราชการไว้ด้วยกัน เพื่อสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล
- เพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยตีความการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ และใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมบัญชีกลาง
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และการให้บริการตอบข้อหารือเกี่ยวกับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ให้มีถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๑.๓ ขอบเขต

การจัดการองค์ความรู้ เรื่อง ค่าเช่าบ้านข้าราชการ ซึ่งได้กล่าวถึงสาระสำคัญของกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ แนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ และหลักเกณฑ์ดังกล่าว รวมถึงแนวปฏิบัติในการยื่นขอรับเงินค่าเช่าบ้าน หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ ตลอดจนขั้นตอนการให้บริการตอบข้อหารือ โดยเริ่มตั้งแต่กรมบัญชีกลางได้รับเอกสารจากหน่วยงานของรัฐดำเนินการจำแนกประเภทของหนังสือ/เรื่องที่ได้รับ มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการรวบรวม ศึกษา/วิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้อง จัดทำร่างหนังสือ แจ้งผลการพิจารณา เสนอผู้มีอำนาจลงนามหนังสือ และแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

บทที่ ๒

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดสิทธิและวิธีการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านตามสิทธิข้าราชการ กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลาง จึงได้กำหนดกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน ดังนี้

๒.๑ พระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘

๒.๒ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

๒.๓ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๔ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๕ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

๒.๕ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘

๒.๖ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๗ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแสดงไว้ในภาคผนวก

บทที่ ๓

แนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ

แนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ แบ่งประเด็นการนำเสนอออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และส่วนที่ ๒ การยื่นขอรับเงินค่าเช่าบ้าน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๑ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น กำหนดขึ้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือข้าราชการที่มีภาระค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากการที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ และมีความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากทางราชการเป็นเหตุ แต่โดยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันได้มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านไปโดยทุจริตมาโดยตลอด จึงจะขอชี้แจงการใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านเสียก่อนว่า ค่าเช่าบ้านข้าราชการนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑ หากตรวจพบว่าข้าราชการผู้ใดมีเจตนากระทำความผิดในการใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริต มีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการพิจารณาลงโทษไล่ออกจากราชการ ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ ต่อไปจะได้กล่าวถึงสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ พอสังเขป บางบทมาตราที่มีความสำคัญในการพิจารณาถึงสิทธิของตนเองที่จะได้รับค่าเช่าบ้านหรือไม่ สำหรับพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการให้สอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตามบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรา ๗ (๑) และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗/๑ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นโอนมาเป็นข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้

๓.๒ บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๓)

ข้าราชการ ๘ ประเภท ได้แก่

๑. ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
๒. ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
๓. ข้าราชการฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
๔. ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
๕. ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
๖. ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ
๗. ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร
๘. ข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู

๓.๓ การเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๗)

ข้าราชการผู้ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่และไม่เข้าช้อยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ในกรณีดังต่อไปนี้ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

๒.๑ ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

๒.๒ มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงิน

๒.๓ ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง

สำหรับกรณีที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว จึงไม่เข้าช้อยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

มาตรา ๗/๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้โอนมาเป็นข้าราชการไม่ว่าครั้งใดก็ตาม การบรรจุและแต่งตั้งผู้โอนมาเป็นข้าราชการนั้นในท้องที่ใด ให้ถือว่าเป็นการบรรจุและแต่งตั้งในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกตามพระราชกฤษฎีกานี้ และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ จนกว่าจะได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามมาตรา ๗ (หากโอนมาก่อนวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ ซึ่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับ สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านย่อมมีต่อไป)

๓.๔ กรณีใดเป็นการได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำหรือลักษณะประจำในสำนักงานแห่งใหม่

พิจารณาจากการที่ส่วนราชการมีคำสั่งให้ข้าราชการย้ายไปปฏิบัติราชการอีกหน่วยงานหนึ่ง ได้แก่ การเดินทางไปประจำสำนักงาน ไปรักษาการในตำแหน่งหรือรักษาราชการแทน เพื่อดำรงตำแหน่งใหม่ ณ สำนักงานแห่งใหม่ นอกจากนี้หากส่วนราชการได้มีคำสั่งให้ข้าราชการเดินทางไปประจำต่างสำนักงานในลักษณะประจำ แม้จะไม่ได้โอนอัตราเงินเดือนตามตัวไปด้วย (ไม่ได้เบิกจ่ายเงินเดือนทางสำนักงานใหม่) หรือไม่มีอัตราว่างในสำนักงานแห่งใหม่ก็ตาม และข้าราชการผู้นั้นได้เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตามคำสั่งดังกล่าว หรือได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการประจำ หรือได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการต่างสำนักงานที่ไม่มีกำหนดระยะเวลา ก็ถือว่าเป็นการไปราชการประจำเช่นเดียวกัน รวมทั้งกรณีที่ส่วนราชการมีคำสั่งให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการต่างสำนักงานโดยมีกำหนดระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปด้วย

ตัวอย่าง

นายปวรจ และนายพุดทิภัทร รับราชการที่อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ต่อมาส่วนราชการมีคำสั่งให้นายปวรจ ไปปฏิบัติราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นระยะเวลา ๙ เดือน ส่วนนายพุดทิภัทร ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการ ที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง เช่นกัน

กรณีของนายปวรจ ไม่ถือว่าได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในลักษณะประจำ เพราะมีกำหนดระยะเวลาเพียง ๙ เดือน กรณีการได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำ จะต้องมิใช่ตั้งตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป

กรณีของนายพุดทิภัทร ถือว่าได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในลักษณะประจำ เพราะเป็นคำสั่งที่ไม่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

๓.๕ กรณีใดถือว่าข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่

คำว่า “ท้องที่” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่า กรุงเทพมหานคร อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่

กระทรวงการคลังประกาศกำหนด ให้เป็นท้องที่เดียวกันตามมาตรา ๕ แต่ปัจจุบันกระทรวงการคลังยังมีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ประกาศรวมท้องที่หลายท้องที่เป็นท้องที่เดียวกัน เพราะหากได้มีการประกาศรวมเขตท้องที่เป็นท้องที่เดียวกันจะทำให้ข้าราชการบางส่วนได้ประโยชน์ แต่ก็จะทำให้ข้าราชการอีกส่วนหนึ่งเสียประโยชน์เช่นกัน เช่น หากกระทรวงการคลังได้ประกาศรวมเขตท้องที่กรุงเทพมหานครกับอำเภอเมืองนนทบุรี จะทำให้ข้าราชการกลุ่มที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่กรุงเทพมหานครหรือในท้องที่อำเภอเมืองนนทบุรี สามารถใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่ทั้งสองแห่งมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ แต่กลุ่มของข้าราชการที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในทั้งสองท้องที่ หากต่อมาได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติราชการในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งระหว่างกรุงเทพมหานครหรืออำเภอเมืองนนทบุรี ก็ไม่ทำให้เกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เป็นต้น

ตัวอย่าง

ก) นายกรวิทย์ รับราชการที่สำนักงานซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อมาได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำในอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี กรณีเช่นนี้ถือว่านายกรวิทย์ ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติงานประจำในต่างท้องที่ หากนายกรวิทย์ ไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๗ (๑) - (๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นายกรวิทย์ ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ

ข) นายลพชัย รับราชการที่กรุงเทพมหานคร เขตดุสิต ต่อมาได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำต่างสำนักงาน ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เขตสาทร กรณีเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นการได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการต่างท้องที่เพราะ คำว่า "ท้องที่" ตามมาตรา ๔ กำหนด เขตท้องที่ของกรุงเทพมหานครทั้งหมดทุกเขตเป็นท้องที่เดียวกัน ดังนั้น สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านกรณีที่นายลพชัย เป็นผู้ไม่มีสิทธิอยู่แล้วก็ย่อมไม่เกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านแต่อย่างใด และหากนายลพชัย เป็นผู้ที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านอยู่ก่อนแล้วในท้องที่กรุงเทพมหานครก็ไม่ทำให้สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านเปลี่ยนแปลง เว้นแต่การที่นายลพชัย ย้ายจากเขตดุสิตไปปฏิบัติราชการ เขตสาทร และที่สำนักงานใหม่มีที่พักจัดให้ จะทำให้นายลพชัย ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

๓.๖ ข้อยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ (๑) - (๓)

เมื่อข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ก็จะเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน แต่หากการไปปฏิบัติราชการนั้น เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๗ (๑) - (๓) ดังต่อไปนี้ ย่อมทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ

๓.๖.๑ ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

การที่ทางราชการจัดที่พักไว้ให้ วัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติประจำที่สำนักงานแห่งใหม่ และเพื่อประหยัดเงินงบประมาณรายจ่ายค่าเช่าบ้านให้กับข้าราชการโดยให้มีบ้านอยู่อาศัยตามสมควรแก่ฐานะและตำแหน่งหน้าที่ เมื่อข้าราชการผู้ใดได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่และได้รับการจัดบ้านพักจากทางราชการแล้ว ย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ หากไม่ยอมเข้าอยู่อาศัยถือว่าละสิทธิในบ้านพัก และข้าราชการผู้นั้นจะเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ โดยหลักเกณฑ์ในการจัดบ้านพักของทางราชการนั้น หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้มีอำนาจจัดบ้านพักของส่วนราชการ จะต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วแต่กรณี

๓.๖.๒ มีเคสสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงิน ตามมาตรา ๗ (๒)

ข้าราชการรายใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ แต่ในท้องที่นั้นมีเคสสถานของตนเองหรือคู่สมรสมีกรรมสิทธิ์อยู่ ข้าราชการผู้นั้นย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เว้นแต่เคสสถานของตนเองหรือคู่สมรสมีกรรมสิทธิ์อยู่นั้นยังมีหนี้ที่ค้ำชำระกับสถาบันการเงินอยู่ กรณีเช่นนี้ข้าราชการย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ จนกว่าจะได้รับคำสั่งให้โอนย้ายไปรับราชการในท้องที่อื่น หรือจนกว่าเคสสถานแห่งนั้นจะหมดภาระไม่มีหนี้ที่ค้ำชำระกับสถาบันการเงินแล้ว ข้าราชการผู้นี้ก็จะเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่ดังกล่าว

ตัวอย่าง

นายภานุ รับราชการที่กรุงเทพมหานครได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งในเขตท้องที่อำเภอดังกล่าวคู่สมรสของนายภานุ มีบ้านที่มีกรรมสิทธิ์อยู่ โดยไม่มีหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงิน กรณีเช่นนี้ นายภานุย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

กรณีข้อเท็จจริงข้างต้นเปลี่ยนเป็นคู่สมรสของนายภานุ มีเคสสถานตั้งอยู่ในเขตท้องที่ที่นายภานุได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำ แต่มีหนี้ค้ำชำระกับพี่สาวของคู่สมรส เนื่องจากคู่สมรสไปยืมเงินมาปลูกสร้างบ้าน กรณีเช่นนี้ นายภานุก็ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เพราะเคสสถานที่มีกรรมสิทธิ์นั้น มิได้มีหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงินแต่เป็นหนี้กับบุคคลธรรมดา

๓.๖.๓ ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง

การร้องขอย้ายของข้าราชการไม่ว่าจะมีความประสงค์ไปในท้องที่ใด อำเภอใด เมื่อได้แจ้งความประสงค์กับส่วนราชการแล้ว และส่วนราชการได้มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในสำนักงานท้องที่ที่ตนได้แจ้งความประสงค์ไว้ ย่อมทำให้ข้าราชการผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน แต่หากส่วนราชการมิได้มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในท้องที่ที่ข้าราชการได้แจ้งความประสงค์ขอย้ายไว้ โดยสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในท้องที่อื่น หรืออำเภออื่นแทน ข้าราชการผู้นั้นย่อมไม่เข้าข้อยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านกรณีย้ายตามคำร้องขอของตนเอง

กรณีที่จะพิจารณาว่ากรณีใดจะถือว่าเป็นการย้ายตามคำร้องขอของตนเองนั้น ให้พิจารณาว่าเป็นการย้ายเนื่องจากความต้องการของตัวข้าราชการผู้ย้ายเองเป็นหลัก มิใช่เนื่องจากความต้องการของทางราชการ ตัวอย่าง เช่น การขอย้ายติดตามคู่สมรส เป็นต้น

กรณีที่ข้าราชการได้ย้ายตามคำร้องขอของตนเอง แต่ในคำสั่งให้ข้าราชการเดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ที่ไม่ได้ระบุข้อความไว้ในคำสั่งว่า “ตามคำร้องขอของตนเอง” หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้ร้องขอย้ายจริง ก็ถือว่าเป็นกรณีที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง ย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ ซึ่งการกำหนดให้ระบุไว้ในคำสั่งว่า “ตามคำร้องขอของตนเอง” ในกรณีที่ข้าราชการร้องขอย้ายก็เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณาอนุมัติใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้าน และเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของส่วนราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

กรณีการโอนข้าราชการไม่ว่ากรณีใด ๆ ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการและมีสาเหตุมาจากส่วนราชการที่รับโอนขาดแคลนบุคลากรหรือต้องการให้ข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านของส่วนราชการอื่นมารับราชการในส่วนราชการนั้น ย่อมไม่ถือว่าเป็นการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ตามคำร้องขอของตนเอง (หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๖.๕/ว ๑๐๙ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๒) หากไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๗ อนุมาตราอื่น ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

สำหรับกรณีที่ข้าราชการได้โอนเปลี่ยนหน่วยงานซึ่งส่วนราชการจะมีข้อตกลงในการโอนของข้าราชการผู้นั้นว่า “จะไม่ขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านนั้น” ก็ย่อมจะมีผลผูกพันคู่สัญญาระหว่างข้าราชการกับส่วนราชการที่ทำให้ข้าราชการผู้นั้นไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามข้อตกลงที่ได้ให้ไว้แก่ส่วนราชการ เว้นแต่ ส่วนราชการนั้นจะไม่ยึดถือข้อตกลงดังกล่าวเป็นสาระสำคัญอีกต่อไป โดยจะยินยอมให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้

ตัวอย่าง

นายกัมปนาท รับราชการในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดเลย ได้ร้องขอย้ายไปปฏิบัติราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง แต่ส่วนราชการมีคำสั่งให้ย้ายไปปฏิบัติราชการในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางแทน กรณีเช่นนี้ถือว่าข้าราชการผู้นี้ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ โดยมีใช้กรณีย้ายตามคำร้องขอของตนเอง หากไม่เข้าข้อต้องห้ามที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ แห่งอนุมาตราอื่น ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

ข้าราชการผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ย้ายไปรับราชการทางสำนักงานแห่งใหม่ ไม่ว่าจะโดยการโอน หรือย้ายตามคำร้องขอของตนเอง หากสำนักงานแห่งใหม่นั้นยังอยู่ในท้องที่เดียวกันกับสำนักงานเดิมซึ่งได้รับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านอยู่ก่อนแล้ว ก็ให้เบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่นั้นได้ต่อไป

ตัวอย่าง

นายปิยะวัฒน์ มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในกรุงเทพมหานคร ต่อมาได้ร้องขอย้ายตนเองไปปฏิบัติราชการในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กรณีเช่นนี้เป็นกรณีที่ได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติงานในท้องที่เดียวกันคือ ท้องที่กรุงเทพมหานคร สิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านจึงยังไม่เปลี่ยนแปลง เว้นแต่สำนักงานในเขตดุสิตที่ข้าราชการได้ขอย้ายไปมีบ้านพักของทางราชการว่างอยู่ และข้าราชการผู้นี้ถูกจัดเข้าพักอาศัยในบ้านพักของทางราชการ ย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๗ (๑) แต่มีจำต้องพิจารณาตามมาตรา ๗ (๓) เพราะกรณีดังกล่าว ยังมีใช้กรณีได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่

กรณีสอบเลื่อนระดับของข้าราชการ การที่ส่วนราชการแจ้งให้ผู้สอบคัดเลือกได้แสดงความประสงค์เลือกท้องที่ที่จะขอรับการแต่งตั้ง เป็นเพียงเพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง และเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลภายในของส่วนราชการเท่านั้น ดังนั้น กรณีที่ข้าราชการได้รับการเลื่อนระดับตำแหน่งให้ไปดำรงตำแหน่ง ณ สำนักงานใหม่ตรงตามประสงค์ จึงไม่ถือว่าเป็นการย้ายตามคำร้องขอของตนเอง

กรณีข้าราชการย้ายไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง ซึ่งกรณีที่มิใช่ขอยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ต้องพิจารณาว่าข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง เป็นผู้ที่มีสิทธิอยู่ก่อนตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ โดยให้พิจารณาว่าข้าราชการดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับ (วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑) หรือไม่ โดยไม่ต้องพิจารณาว่า ได้มีการเช่าบ้านหรือเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านอยู่ก่อนวันดังกล่าวหรือไม่

ตัวอย่าง

นายก๊กก้อง ข้าราชการได้ร้องขอย้ายไปปฏิบัติราชการประจำในท้องที่กรุงเทพมหานคร ก่อนวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยไม่ถูกจัดเข้าบ้านพัก ไม่มีเคหสถานเป็นของตนเองหรือคู่สมรส และไม่ใช้ท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ โดยที่นายก๊กก้อง ไม่เคยใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเลย ภายหลังจากวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑ นายก๊กก้อง ก็ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน โดยไม่ต้องพิจารณาว่า นายก๊กก้องได้เคยใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านมาแล้วหรือไม่

๓.๗ สิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเกิดขึ้นในกรณีสำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งอยู่ในต่างท้องที่ (มาตรา ๘)

กรณีที่สำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่ต้องย้ายสำนักงานไปตั้งในท้องที่ใหม่ ข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสำนักงานแห่งนั้นต้องย้ายไปปฏิบัติราชการด้วย จึงได้รับความเดือนร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยหากทางราชการไม่ได้จัดบ้านพักให้ ไม่มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรส หรือได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง ข้าราชการผู้นั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ เว้นแต่กรณีที่สำนักงานที่ย้ายไปนั้นตั้งอยู่ในท้องที่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิม กรณีเช่นนี้ ไม่ทำให้ข้าราชการเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในกรณีสำนักงานย้ายที่ตั้งสำนักงาน

โดยหลักเกณฑ์การพิจารณาท้องที่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิม ซึ่งไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตัวอย่าง

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเดิมตั้งอยู่ในบริเวณกระทรวงศึกษาธิการ ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ต่อมาได้ย้ายไปตั้งอยู่ที่พุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นท้องที่ใกล้เคียงที่ทำให้ข้าราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ไม่เกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามประกาศของกระทรวงการคลัง แต่มีข้อยกเว้นสำหรับข้าราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติที่เดิมก่อนที่สำนักงาน จะย้ายไปอำเภอพุทธมณฑล ตนได้เป็นผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านอยู่ก่อนแล้ว ต่อมากรณีที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ย้ายไปที่พุทธมณฑล ซึ่งเป็นท้องที่ใกล้เคียงที่ไม่ทำให้เกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน สำหรับข้าราชการรายนี้ก็จะยังคงมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านอยู่ เว้นแต่การย้ายไปปฏิบัติงานที่พุทธมณฑลนั้น ได้เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๗ (๑)-(๓) กรณีเช่นนี้จะทำให้ข้าราชการรายนี้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้เช่นกัน

ตัวอย่าง

กรณีหากรัฐบาลมีนโยบายย้ายที่ทำการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปที่อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก กรณีเช่นนี้ มิใช่การย้ายสำนักงานไปในท้องที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งสำนักงานเดิม ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังได้วางไว้ ดังนั้น ข้าราชการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน หากไม่เข้าข้อยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ (๑) - (๓)

๓.๘ การงดหรือลดเบิกจ่ายเงินเดือนเนื่องจากการถูกตัดเงินเดือนหรือการลาโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนไม่กระทบต่อสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๒)

กรณีที่ข้าราชการเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านแต่ถูกตัดเงินเดือนหรือลาโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนจะนำเหตุการณ์ตัดเงินเดือนหรือลาดังกล่าวไปตัดสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านไม่ได้ ข้าราชการผู้นั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเสมือนหนึ่งไม่มีการงดหรือลดเบิกจ่ายเงินเดือน เว้นแต่กรณีการลาติดตามสามีหรือภรรยา ซึ่งย้ายไปรับราชการในต่างประเทศ

ตัวอย่าง

ข้าราชการอยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ หากมีความจำเป็นต้องเช่าบ้านให้ครอบครัวของข้าราชการอยู่อาศัย หรือเพื่อเก็บสัมภาระ ก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ แต่การจะนำบ้านที่ใช้สิทธิไปให้ผู้อื่นเช่า โดยที่ข้าราชการผู้นั้นมิได้อยู่อาศัยด้วย หรือไม่มีความจำเป็นต้องเก็บสัมภาระ หรือให้ครอบครัวอยู่อาศัยย่อมเป็นการปฏิบัติที่ขัดกับพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ ที่ข้าราชการจะต้องเป็นผู้เดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย ย่อมไม่สามารถเบิกค่าเช่าบ้านในกรณีดังกล่าวได้

กรณีข้าราชการที่ปฏิบัติราชการอยู่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้ลาศึกษาต่อที่กรุงเทพมหานคร ข้าราชการผู้นี้อย่อมมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านที่จังหวัดยะลาได้ แต่การจะมาเช่าบ้านอยู่ในกรุงเทพมหานครแล้ว นำหลักฐานการเช่าบ้านไปเบิกค่าเช่าบ้านที่สำนักงานในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา กรณีเช่นนี้ ไม่สามารถกระทำได้ เพราะการเช่าบ้านในกรุงเทพมหานครมิใช่การเช่าเพื่อปฏิบัติราชการในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

๓.๙ สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๔)

ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน จะมีสิทธิได้รับตั้งแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นได้เช่าอยู่จริง แต่ไม่ก่อนวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ และให้สิ้นสุดลงในวันที่ขาดจากอัตราเงินเดือน หรือวันที่อยู่ในข่ายหมดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาฯ

วันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ หมายถึง วันที่ข้าราชการผู้นั้นได้ไปรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ ณ สำนักงานแห่งใหม่ในต่างท้องที่

ตัวอย่าง

นายระพีพงศ์ รับราชการที่กรุงเทพมหานครไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ต่อมาได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ ซึ่งในระหว่างที่นายระพีพงศ์ ยังไม่ได้เดินทางไปรายงานตัวที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา นายระพีพงศ์ ได้ทำสัญญาเช่าบ้านกับนายเกริก ที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลาแล้ว ต่อมาอีก ๕ วัน นายระพีพงศ์ จึงมาปฏิบัติราชการที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยได้รายงานตัวแล้ว กรณีเช่นนี้ นายระพีพงศ์ ย่อมมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ตั้งแต่วันรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการ โดยไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในช่วงเวลา ๕ วัน ที่นายระพีพงศ์ ได้ทำสัญญาเช่าบ้านกับนายเกริก แต่ยังไม่ได้มารายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการ

วันที่ขาดจากอัตราเงินเดือนหรือวันที่อยู่ในข่ายหมดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกานี้ เช่นวันที่ได้รับการแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งใหม่โดยขาดจากอัตราเงินเดือนและไปตั้งเบิกเงินเดือน ณ สำนักเบิกเงินเดือนแห่งใหม่ วันที่ข้าราชการถึงแก่ความตาย วันพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ วันที่ได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ หรือวันที่หมดภาระในการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ ตามนัยมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นต้น

สิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ กรณีที่ไม่สามารถออกเดินทางไปได้ในวันส่งมอบหน้าที่ ในกรณีนี้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานแห่งใหม่ในต่างท้องที่ สิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการย่อมสิ้นสุดลงในวันที่ขาดจากอัตราเงินเดือนเดิม และไปตั้งเบิกเงินเดือน ณ สำนักเบิกเงินเดือนแห่งใหม่ แต่ถ้าเป็นกรณีที่ข้าราชการผู้ได้รับแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องที่อื่นไม่สามารถออกเดินทางได้ในวันที่ส่งมอบหน้าที่ ให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการต่อไปอีกไม่เกินสิบวันนับแต่วันส่งมอบหน้าที่ เว้นแต่ กรณีที่จำเป็นจะต้องอยู่ต่อไปอีกให้เบิกได้เท่าที่จำเป็นโดยได้รับการอนุมัติจากผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง

สำหรับวันส่งมอบหน้าที่ ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมิได้กำหนดไว้ว่า จะต้องส่งมอบหน้าที่กันเมื่อใด เพียงแต่กำหนดไว้ว่า กรณีที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องที่อื่น ไม่สามารถออกเดินทางไปได้ในวันส่งมอบหน้าที่ ให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านต่อไปอีกไม่เกินสิบวันนับแต่วันส่งมอบหน้าที่ เว้นแต่ กรณีจำเป็น ฉะนั้น เมื่อมีการแต่งตั้งให้ข้าราชการไปรับราชการในท้องที่อื่นก็ถือว่าข้าราชการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งเดิมแล้ว ตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับส่งงานในหน้าที่ราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ให้ผู้บังคับบัญชากำหนดวันรับส่งงานในหน้าที่ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่ให้เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้พ้นจากตำแหน่งทราบคำสั่ง เว้นแต่จะมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ตัวอย่าง

นายศิริวัฒน์ รักราชการครั้งแรกในท้องที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันรักราชการในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ต่อมาส่วนราชการมีคำสั่งให้นายศิริวัฒน์ กลับไปปฏิบัติราชการที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จึงทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านท้องที่อำเภอบ้านแหลม เพราะเป็นท้องที่ที่เริ่มรักราชการครั้งแรก แต่เนื่องจากนายศิริวัฒน์ ก. ยังไม่สามารถส่งมอบงานให้เสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘ จะต้องอยู่ปฏิบัติราชการต่อไปอีก ๓๐ วัน ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา กรณีเช่นนี้ย่อมถือว่า นายศิริวัฒน์ สิ้นสุดสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่อำเภอเมืองในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ เมื่อส่งมอบงานเสร็จแล้ว แต่หากนายศิริวัฒน์ ยังไม่สามารถส่งมอบงานให้แล้วเสร็จตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา นายศิริวัฒน์ ก็ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านต่อไปอีกไม่เกิน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ส่งมอบงาน

๓.๑๐ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ (มาตรา ๑๕)

ข้าราชการผู้ใดมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านโดยเช่าบ้านอยู่แล้ว ต่อมาได้ย้ายไปประจำในท้องที่อื่น ซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน หากคู่สมรสหรือบุตรซึ่งอยู่ในอุปการะของข้าราชการผู้นั้น ไม่อาจติดตามข้าราชการผู้นั้นไปได้ และบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในบ้านในท้องที่เดิมต่อไป ก็ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าในท้องที่ใหม่ได้

ตัวอย่าง

นายสุวโรจน์ ปฏิบัติราชการในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเดือนละ ๓,๕๐๐ บาท ต่อมาได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำที่อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ทำให้ครอบครัวของนายสุวโรจน์ไม่สามารถไปอาศัยอยู่ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลาได้ เพราะเหตุการณ์ความไม่สงบของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการไปปฏิบัติงานที่จังหวัดยะลา นายสุวโรจน์ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ ซึ่งสามารถนำหลักฐานการเช่าบ้านในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ครอบครัวของนายสุวโรจน์ ใช้เป็นที่พักอาศัยมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้

๓.๑๑ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๗)

สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน จะต้องทำความเข้าใจเสียก่อนว่า สิทธิตามมาตรา ๑๗ นี้ มิได้เกิดขึ้นทันทีที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำในต่างท้องที่ ข้าราชการผู้ที่จะสามารถใช้สิทธิตามมาตรา ๑๗ นี้ได้ จะต้องเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ ก่อน กล่าวคือ ต้องได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่โดยไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๗ (๑) - (๓) จึงสามารถใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ตามมาตรา ๑๗ ดังนั้น จึงเป็นหลักสำคัญมากที่จะใช้พิจารณาว่า ข้าราชการผู้ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติงานประจำสำนักงานในต่างท้องที่ จะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการตามมาตรา ๑๗ ได้หรือไม่

๓.๑๒ หลักเกณฑ์การใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้าน มาเบิกค่าเช่าบ้าน มีดังนี้

๑. จะต้องอยู่ระหว่างการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อบ้าน หรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ที่ค้างชำระอยู่ในขณะนั้น

๒. บ้านหลังที่เช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้ นั้น จะต้องอยู่ในท้องที่ที่ข้าราชการผู้นั้นย้ายไปปฏิบัติราชการประจำอยู่ที่สำนักงานแห่งใหม่

๓. บ้านที่เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ จะต้องใช้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและข้าราชการผู้นั้นได้อยู่อาศัยจริง

๔. ตนเอง หรือคู่สมรส ได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ในท้องที่นั้นจะเบิกจ่ายได้เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

๕. หากเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่นในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว

๖. จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงิน และสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด (ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๑๖๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๗. จะต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้สำหรับบ้านหลังหนึ่งหลังใดในท้องที่นั้นมาแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้กลับไปรับราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธินั้นอีก และเป็นการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ตามที่ได้เคยใช้สิทธิมาแล้ว หรือขณะที่ย้ายมารับราชการในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว

๘. หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้าน ให้นำค่าผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้าน ข้าราชการได้ โดยให้คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด (ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๑๖๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ตัวอย่าง

ข้าราชการรายหนึ่งได้ซื้อบ้านจำนวน ๒ หลังในท้องที่ที่สำนักงานที่ตนปฏิบัติราชการตั้งอยู่ ข้าราชการผู้นี้จะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้เพียงหลังแรกที่ตนเองซื้อตามมาตรา ๑๗ (๑) หากซื้อมาพร้อมกันทั้งสองหลังให้เลือกว่า จะใช้สิทธินำหลักฐานบ้านหลังใดมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการ

ตัวอย่าง

นายองค์เอก เป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ได้ร่วมกับน้องชายทำสัญญาซื้อขายบ้านในท้องที่ที่ปฏิบัติราชการประจำเพื่ออยู่อาศัย โดยผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ในราคา ๕๐๐,๐๐๐ บาท นายองค์เอก สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ครึ่งหนึ่งของสัดส่วนกรรมสิทธิ์เป็นจำนวนเงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๑๗ (๒)

กรณีสามีภริยาซื้อบ้านร่วมกับบิดาของภริยา ราคา ๓๐๐,๐๐๐ บาท สามีและภริยาจะมีสัดส่วนของกรรมสิทธิ์เป็น ๒ ใน ๓ ส่วน สามีหนึ่งส่วน ภริยาหนึ่งส่วน และบิดาของภริยาหนึ่งส่วน เมื่อสามีและภริยารับราชการในท้องที่เดียวกัน โดยสามีเป็นผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเพียงคนเดียว สามีสามารถใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้เป็นจำนวน ๒ ใน ๓ ส่วนของกรรมสิทธิ์ของราคาบ้าน คือ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีก่อนจดทะเบียนสมรส นายอดิรุจ กับนางสาวปัทมา และบิดาของนางสาวปัทมา ได้ซื้อบ้านร่วมกัน ราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมา นายอดิรุจ และนางสาวปัทมา ได้จดทะเบียนสมรสกัน โดยที่นายอดิรุจเป็นผู้มีสิทธิ เบิกค่าเช่าบ้าน นายอดิรุจ สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามสัดส่วนของกรรมสิทธิ์ เพียงหนึ่งส่วน เป็นจำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพราะเป็นการได้กรรมสิทธิ์มาก่อนสมรส จึงตกเป็นสินส่วนตัว ของแต่ละคนระหว่างนายอดิรุจ นางสาวปัทมา และบิดาของนางสาวปัทมา เมื่อนายอดิรุจ มีสิทธินำหลักฐาน การผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน จึงสามารถใช้สิทธิได้ตามสัดส่วนของกรรมสิทธิ์ในส่วนของ นายอดิรุจเองเท่านั้น

สิทธิการนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ เมื่อข้าราชการรายได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใดแล้ว ต่อมาได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการในท้องที่ใหม่และมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่นั้น ก็สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ ในท้องที่ใหม่ได้ ซึ่งหากต่อมา ได้ย้ายกลับมาปฏิบัติราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธิตามมาตรา ๑๗ แล้ว แต่ยังผ่อนชำระไม่หมดก็สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิมาเบิกค่าเช่าบ้านต่อไปได้ตามมาตรา ๑๗ (๔) แต่จะซื้อบ้านหลังใหม่ ในท้องที่ที่เคยใช้สิทธิ และนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้ในบ้านหลังใหม่มาเบิกค่าเช่าบ้านกับทางราชการไม่ได้ เพราะต้องเป็นการใช้สิทธิในบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่ ก่อนย้ายมาในท้องที่ที่เคยใช้สิทธิตามมาตรา ๑๗ ได้ขายบ้านหลังนั้นไปก่อนที่จะย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ในท้องที่นั้น กรณีเช่นนี้สามารถซื้อบ้านหลังใหม่และใช้สิทธิ เบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ ได้

ตัวอย่าง

นายอนุภัทร รับราชการที่กรุงเทพมหานคร ได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระ ราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ต่อมาได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติราชการที่ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน กรณีนี้ นายอนุภัทร สามารถใช้สิทธิตามมาตรา ๑๗ ในท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดได้ และหากต่อมานายอนุภัทร ได้รับคำสั่งให้ย้ายกลับมาปฏิบัติราชการที่ กรุงเทพมหานครอีกครั้ง และมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน นายอนุภัทร ก็สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระราคาบ้าน หลังที่เคยใช้สิทธิในท้องที่กรุงเทพมหานครมาเบิกค่าเช่าบ้านได้อีก แต่นายอนุภัทร ไม่มีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระ บ้านหลังอื่นในท้องที่กรุงเทพมหานครมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ เนื่องจากไม่ใช่การใช้สิทธิในบ้านหลังแรกของท้องที่ กรุงเทพมหานคร เว้นแต่กรณีที่นายอนุภัทร ได้รับคำสั่งให้กลับมาปฏิบัติราชการที่กรุงเทพมหานครนั้น นายอนุภัทร ได้ขายบ้านหรือโอนกรรมสิทธิ์ไปให้บุคคลอื่นแล้ว ก่อนที่ตนจะย้ายกลับมาปฏิบัติราชการที่กรุงเทพมหานคร กรณีเช่นนี้ นายอนุภัทร สามารถใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระราคาบ้านหลังใหม่มาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ กรุงเทพมหานครได้

กรณีข้าราชการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน มาเบิกค่าเช่าบ้านได้ขายบ้านหลังดังกล่าวไประหว่างที่ยังผ่อนชำระบ้านหลังดังกล่าวไม่หมด ไม่ทำให้มีสิทธิ ได้รับค่าเช่าบ้านอีกครั้ง ตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙

ตัวอย่าง

นายสมิทธิ รับราชการในท้องที่กรุงเทพมหานคร และได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระ ราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการตามมาตรา ๑๗ ต่อมาระหว่างที่ยังผ่อนชำระราคาบ้านไม่หมด ได้โอนบ้าน หลังดังกล่าวให้กับบิดามารดาไป นายสมิทธิ ไม่มีสิทธินำหลักฐานการเช่าบ้านผู้อื่นมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทาง ราชการได้ตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙ และไม่มีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้บ้านหลังใหม่ใน ท้องที่กรุงเทพมหานคร มาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ตามมาตรา ๑๗ (๑) และ ๑๗ (๔)

๓.๑๓ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิม มาเบิกค่าเช่าบ้านต่อเนื่องในท้องที่ใหม่ (มาตรา ๑๘)

ข้าราชการผู้ที่ได้ใช้สิทธินำหลักฐานค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ แล้ว ต่อมาได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่และมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ ในท้องที่นั้น ข้าราชการผู้นั้นสามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ได้

ตัวอย่าง

นายสิริภูมิ รับริาชการที่กรุงเทพมหานคร และได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่กรุงเทพมหานครมาเบิกค่าเช่าบ้าน ต่อมานายสิริภูมิ ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี นายสิริภูมิ สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่กรุงเทพมหานคร มาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้ตามมาตรา ๑๘ หรือนายสิริภูมิ จะซื้อบ้านที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี แล้วนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้บ้านหลังที่จังหวัดราชบุรีมาเบิกค่าเช่าบ้านก็ได้ ตามมาตรา ๑๗

หากข้าราชการรายใดมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ แล้วเป็นผู้ขอใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจอนุมัติในแบบขอรับค่าเช่าบ้านไว้แล้ว (แบบ ๖๐๐๕) หากต่อมาได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่และมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ จึงจะสามารถใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ได้ ตามมาตรา ๑๘

สิทธิการนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ และสิทธิการนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ตามมาตรา ๑๘ นี้ มิใช่สิทธิที่ติดตามตัวของข้าราชการผู้เคยใช้สิทธิตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ โดยอัตโนมัติ เมื่อข้าราชการผู้นั้นได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ ส่วนราชการจะต้องพิจารณาว่าข้าราชการดังกล่าวที่ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่นั้น มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ แล้วหรือไม่ เมื่อข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ จึงจะสามารถใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ ได้ และเมื่อเป็นผู้ที่ส่วนราชการได้อนุมัติในแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) แล้ว จึงถือว่าเป็นผู้ที่ได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้ เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน หากต่อมาได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่และมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ จึงจะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิม มาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ตามมาตรา ๑๘ ได้

แต่ถ้าหากข้าราชการผู้ที่ได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านอยู่ในท้องที่ใด ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำต่างท้องที่อีกท้องที่หนึ่ง ซึ่งในท้องที่นั้นส่วนราชการได้จัดบ้านพักให้กับข้าราชการเข้าพักอาศัย ซึ่งทำให้ข้าราชการผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ มิใช่เป็นการรอนสิทธิของข้าราชการแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพราะสิทธิข้าราชการที่จะนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๘ มิได้ติดตามตัวมาด้วย เป็นแต่เพียงสิทธิที่จะสามารถใช้ได้เมื่อตนเองเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเท่านั้น เมื่อย้ายมารับราชการในท้องที่ใหม่ส่วนราชการก็สามารถพิจารณาสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ได้

๓.๑๔ แนวทางการพิจารณาสีทธิการได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗

๑. ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า “ข้าราชการผู้ได้รับราชการหรือได้รับคำสั่งให้ไปรับราชการในท้องที่ใดและไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เพราะเหตุมีเคหสถานของตนเองหรือของคู่สมรส แม้ข้าราชการผู้นั้นได้โอนกรรมสิทธิ์ในเคหสถานนั้นไป ก็ไม่ทำให้เกิดสิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านในระหว่างรับราชการในท้องที่นั้น” หรือเคหสถานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง (มีอยู่ก่อนจดทะเบียนสมรส) ซึ่งข้าราชการผู้นั้นมิได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมด้วย เมื่อคู่สมรสได้ขายเคหสถานนั้นไป ข้าราชการดังกล่าวอยู่ในข่ายต้องห้ามที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่นั้น

๒. ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ถ้าสละสิทธิไม่เข้าพักอาศัยในบ้านพักที่ทางราชการจัดให้ จะมาขอเบิกค่าเช่าบ้านไม่ได้ แต่การสละสิทธิบ้านพักของทางราชการดังกล่าว ไม่มีผลผูกพันข้าราชการหากบ้านพักของทางราชการทั้งหมดได้รื้อถอนไปแล้ว จนไม่มีบ้านพักที่ทางราชการจะสามารถจัดให้ข้าราชการเข้าพักอาศัยได้ หากข้าราชการมีความจำเป็นต้องเช่าบ้าน เช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้ และได้อยู่อาศัยจริงก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้

๓. ข้าราชการมีเคหสถานของตนเองอยู่ในท้องที่ที่ย้ายมารับราชการประจำ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระ กับสถาบันการเงิน ต่อมาบ้านชำรุดทรุดโทรมมาก จึงรื้อถอนทิ้งหลังแล้วไปกู้เงินเพื่อก่อสร้างบ้านหลังใหม่ทดแทนหลังเดิม นั้น เป็นกรณีข้าราชการได้มีเคหสถานเป็นของตนเองในท้องที่ที่รับราชการประจำ ซึ่งต้องห้ามมิให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามมาตรา ๗ (๒) ประกอบมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ และในเมื่อข้าราชการไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่ที่ตนรับราชการประจำอยู่ ตามมาตรา ๗ ตั้งแต่ต้นแล้ว แม้ว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย ซึ่งมีใช้ความผิดของตนก็ตาม ก็ไม่มีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ

๔. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านและได้เช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ในท้องที่ที่ปฏิบัติราชการประจำ แต่ยังมีได้เข้าพักอาศัยอยู่ในบ้านนั้น เนื่องจากมีเหตุจำเป็นไม่อาจเข้าพักในบ้านหลังดังกล่าวได้ หากข้าราชการผู้นั้นได้เช่าบ้านผู้อื่นเพื่ออยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น ก็ยังคงมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านดังกล่าวอยู่ต่อไปจนกระทั่งสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการสิ้นสุดลง กล่าวคือ เมื่อข้าราชการผู้นั้นได้ย้ายเข้าไปพักอาศัยในบ้านหลังที่ตนเองเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ สิทธิในการนำหลักฐานการเช่าบ้านผู้อื่นมาเบิกค่าเช่าบ้านย่อมสิ้นสุดลง

ตัวอย่าง

นายเอกอรุณ เป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน และได้เช่าบ้านอยู่อาศัย ต่อมาได้ซื้อบ้านโดยการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับธนาคาร แต่เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า บ้านหลังที่นายเอกอรุณ ซื้อถูกน้ำท่วมจนไม่สามารถเข้าอยู่อาศัยได้ กรณีนี้ถือว่า นายเอกอรุณ มีเหตุจำเป็นไม่อาจเข้าพักอาศัยได้ เมื่อนายเอกอรุณ ยังต้องอาศัยอยู่ในบ้านหลังที่เช่า ก็ย่อมมีสิทธินำหลักฐานการเช่าบ้านผู้อื่นมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ จนกว่านายเอกอรุณ จะย้ายเข้าไปอยู่อาศัยในบ้านหลังที่ตนซื้อ

๕. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับมรดกเป็นบ้าน โดยเจ้าของมรดกมิได้ทำพินัยกรรมไว้ บ้านย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาททุกคน ข้าราชการผู้นั้นจะไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ แต่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านหรือไม่ จะพิจารณาตามข้อเท็จจริง ดังนี้

- หากข้าราชการผู้นั้นเป็นทายาทคนเดียว ที่มีสิทธิได้รับมรดก ย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ต้องห้ามตามมาตรา ๗ (๒)

- หากข้าราชการได้รับส่วนแบ่งมรดกโดยบ้านเป็นกรรมสิทธิ์รวม จะต้องพิจารณาว่าข้าราชการผู้นั้นสามารถพักอาศัยอยู่ในบ้านดังกล่าวได้ โดยไม่ขัดต่อสิทธิแห่งเจ้าของรวมคนอื่น ตามมาตรา ๑๓๖๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ กล่าวคือ การเข้าอยู่อาศัยของข้าราชการในบ้านนั้น ต้องไม่เป็นการรบกวนสิทธิการอยู่อาศัยของเจ้าของรวมคนอื่น ๆ ย่อมถือว่าข้าราชการผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๗ (๒)

- หากข้าราชการไม่ได้รับส่วนแบ่งมรดกไม่ว่าจะโดยการแบ่งปันทรัพย์มรดกหรือโดยการสละมรดก ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงว่า ข้าราชการผู้นั้นสามารถพักอาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าวได้ แต่ไม่ยอมรับส่วนแบ่งมรดกหรือสละมรดก ก็ต้องถือว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยอันเนื่องมาจากตนเองเป็นเหตุ จึงไม่ควรจะมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ (๒) แต่ถ้าข้าราชการผู้นั้นแม้ได้รับส่วนแบ่งมรดกหรือไม่สละมรดก ก็ไม่สามารถพักอาศัยอยู่ในบ้านนั้นได้ ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน นับแต่วันที่เข้าอยู่อาศัยจริง แต่อย่างไรก็ตาม การไม่ได้รับแบ่งมรดกหรือการสละมรดกของข้าราชการ จะต้องเป็นไปโดยสุจริตมิได้มีเจตนาเพื่อให้ตนมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้

๖. โดยที่ค่าเช่าบ้านข้าราชการเป็นเงินที่ข้าราชการมีสิทธิจะได้รับจากการไปรับราชการในสำนักงานต่างท้องที่ เพราะทางราชการเป็นเหตุ จึงมีการกำหนด “ท้องที่” ที่ข้าราชการเริ่มรับราชการครั้งแรกขึ้น เพื่อเป็นข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่าข้าราชการอยู่ ณ ที่ใดเมื่อเข้ารับราชการครั้งแรก โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้นิยาม “ท้องที่” ไว้ว่าหมายถึงความถึง กรุงเทพมหานคร อำเภอ หรือกิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่านิยามดังกล่าวมิได้ประสงค์ให้ใช้ตำบลเป็นหลัก แต่จะใช้อำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นหลักในการกำหนดเป็นท้องที่ที่รับราชการครั้งแรก จึงต้องพิจารณาจากท้องที่ที่เป็นเขตพื้นที่การปกครองของอำเภอหรือกิ่งอำเภอตามสภาพความเป็นจริง โดยการเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การปกครองที่เกิดขึ้นภายหลัง จะต้องไม่มีผลกระทบต่อท้องที่ที่เกิดขึ้นมาก่อน ดังนั้น เขตพื้นที่การปกครองของอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่เป็นอยู่ในขณะที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้ไปประจำท้องที่ใดในการเริ่มรับราชการครั้งแรกของตน ย่อมเป็นท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกของข้าราชการผู้นั้น

๗. สำนักงานที่ข้าราชการเริ่มรับราชการครั้งแรก ตั้งอยู่ในอาณาบริเวณของอำเภอเดิม ต่อมาข้าราชการได้รับคำสั่งให้ย้ายไปประจำสำนักงานใหม่ ซึ่งเดิมสำนักงานใหม่ตั้งอยู่ในตำบลหนึ่งตำบลใดของอำเภอเดิม แต่ปัจจุบันตำบลเหล่านั้น ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอใหม่แล้ว นั้น เป็นกรณีที่จะต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างเดียวกับข้อ ๖ ข้างต้น ดังนั้น ท้องที่เริ่มรับราชการครั้งแรกของข้าราชการดังกล่าว จึงได้แก่ท้องที่ตามเขตพื้นที่การปกครองของอำเภอหรือกิ่งอำเภอในขณะที่ข้าราชการผู้นั้นเริ่มรับราชการ และกรณีเป็นการย้ายไปประจำสำนักงานในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกตามมาตรา ๗(๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้าราชการดังกล่าว จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามบทบัญญัติดังกล่าว (ปัจจุบันการย้ายมารับราชการ ณ ท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ไม่เข้าข้อยกเว้นดังกล่าว)

๘. กรณีข้าราชการที่ย้ายมารับราชการประจำในท้องที่หนึ่งตามคำร้องขอของตนเองก่อนวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นวันที่พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับ และพักอาศัยอยู่ในบ้านที่คู่สมรสเช่าอยู่เพียงผู้เดียว โดยคู่สมรสเป็นผู้ใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการมาโดยตลอด ต่อมาภายหลังวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑ คู่สมรสได้เสียชีวิตหรือได้ย้ายไปรับราชการประจำในท้องที่อื่น ถือว่าข้าราชการมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๑

ตัวอย่าง

นางไขแฉะ เดิมรับราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ต่อมาวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๑ ได้ย้ายมารับราชการประจำในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามคำร้องขอของตนเอง โดยได้พักอาศัยในบ้านที่สามีเช่าอยู่เพียงผู้เดียว และสามีเป็นผู้ใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการมาโดยตลอด ต่อมาในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ สามีได้ย้ายไปรับราชการประจำในท้องที่กรุงเทพมหานคร กรณีเช่นนี้ นางไขแฉะสามารถขอเช่าบ้านหลังดังกล่าวและใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านมาเบิกจากทางราชการได้ เพราะนางไขแฉะเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ ก่อนวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑

๓.๑๕ แนวทางการพิจารณาสิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗

๑. กรณีข้าราชการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการ ขณะเดียวกันก็แบ่งห้องบ้านหลังดังกล่าวให้ผู้อื่นเช่าอยู่อาศัย ให้เบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ไม่เกินสิทธิที่กำหนดไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกาฯ โดยไม่ต้องหักเงินค่าเช่าที่ได้รับจากการแบ่งห้องเช่าจากเงินที่ผ่อนชำระเงินกู้รายเดือน แต่ทั้งนี้ จะต้องอาศัยอยู่จริงในบ้านหลังดังกล่าวด้วย

ในกรณีข้าราชการได้เช่าห้องที่แบ่งให้เขานั้น หากเช่าและอาศัยอยู่จริง ก็เบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้เช่นกัน

๒. ข้าราชการซึ่งอยู่ระหว่างการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่ที่รับราชการประจำตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ ต่อมาบ้านทรุดโทรมมากจึงรื้อถอนออกไป ทั้งหลังแล้วไปกู้เงินมาปลูกสร้างบ้านหลังใหม่ทดแทนหลังเดิม สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการเพื่อการเช่าซื้อหรือการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังแรกตามมาตรา ๑๗ สิ้นสุดลง เมื่อมีการรื้อถอนบ้านทั้งหลัง เพราะพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการดังกล่าว ได้ให้สิทธิข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังแรกและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้นมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ เมื่อบ้านหลังแรกสิ้นสภาพไป สิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ ของข้าราชการผู้นั้นย่อมหมดไป และการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสำหรับบ้านหลังใหม่ย่อมเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๗ (๔) เนื่องจากข้าราชการผู้นั้นได้เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้สำหรับบ้านในท้องที่ที่ประจำนั้นมาแล้ว รวมทั้งไม่มีสิทธินำหลักฐานการเช่าบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙

๓. กรณีข้าราชการผู้หนึ่งร่วมกับคู่สมรสกู้เงินและซื้อบ้านในท้องที่ที่ตนรับราชการประจำอยู่ และได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้าน ย่อมถือว่าบ้านหลังดังกล่าวเป็นสินสมรส ซึ่งข้าราชการรายดังกล่าวมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยแล้ว หากข้าราชการผู้นี้ได้จดทะเบียนหย่าจากคู่สมรส และได้ยกบ้านหลังดังกล่าวพร้อมทั้งภาระหนี้สินตามสัญญากู้เงินดังกล่าวทั้งหมดให้แก่คู่สมรสเพียงผู้เดียว ก็ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน แม้ต่อมาจะได้เช่าบ้านหรือเช่าซื้อบ้านหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านหลังใหม่ ก็ไม่มีสิทธิที่จะนำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าซื้อ หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังใหม่มาเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙ และมาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ

ตัวอย่าง

นางชมพูนุช ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปรับราชการประจำที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน และใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังดังกล่าวจากทางราชการ ต่อมาได้จดทะเบียนหย่าจากคู่สมรสโดยตกลงยกบ้านและภาระหนี้ตามสัญญาผู้ดังกล่าวทั้งหมดให้แก่คู่สมรสเพียงผู้เดียว และไปเช่าบ้านหลังอื่นเพื่ออยู่อาศัย กรณีเช่นนี้ นางชมพูนุช จะนำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ และหากนางชมพูนุช ไปกู้เงินมาเพื่อซื้อบ้านหลังใหม่ในท้องที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จะนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังใหม่มาเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

กรณีดังกล่าวเมื่อนางชมพูนุช ได้กู้เงินและซื้อบ้านในท้องที่ดังกล่าวร่วมกับคู่สมรสและได้ใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านมาแล้ว ย่อมถือว่าบ้านหลังดังกล่าวเป็นสินสมรส ซึ่งนางชมพูนุช มีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย แม้ต่อมาจะได้หย่าจากคู่สมรสและยกบ้านและภาระหนี้สินตามสัญญาดังกล่าว นางชมพูนุช ก็ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านอีกต่อไปและไม่สามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านที่ตนเช่าอยู่มาเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ วรรคสองและมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกา

สำหรับกรณีที่นางชมพูนุช ไปกู้เงินมาเพื่อซื้อบ้านหลังใหม่ในท้องที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เมื่อนางชมพูนุช เคยใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังแรกในท้องที่ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการมาแล้ว ย่อมไม่สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังใหม่ในท้องที่นั้นมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้อีก ตามมาตรา ๑๗ (๔) แห่งพระราชกฤษฎีกา

๔. นายจรรย์ เป็นข้าราชการได้ซื้อบ้านหลังหนึ่งในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านทำให้ไม่สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ ต่อมาได้สมรสกับนางสาวพลอยพรรณซึ่งเป็นข้าราชการและได้ย้ายมาปฏิบัติราชการในท้องที่ที่นายจรรย์ได้ซื้อบ้านไว้ นางสาวพลอยพรรณมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่ที่มาปฏิบัติราชการโดยไม่ติดเงื่อนไขว่า มีเคหสถานของคู่สมรสเพราะยังอยู่ระหว่างการผ่อนชำระเงินกู้ ตามมาตรา ๗ (๒) นางสาวพลอยพรรณจะใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้บ้านหลังที่นายจรรย์ซื้อไว้ก่อนสมรสมาเบิกค่าเช่าบ้านไม่ได้ เพราะไม่ใช่กรรมสิทธิ์ของนางพลอยพรรณเป็นสินส่วนตัวของนายจรรย์ และจะไปซื้อบ้านหลังใหม่แล้วมาเบิกค่าเช่าบ้านก็ไม่ได้ เพราะมีเคหสถานของคู่สมรสในท้องที่ดังกล่าวแล้ว

๕. นายจรรย์พงษ์ ข้าราชการ รับราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ซื้อบ้านในท้องที่ดังกล่าว และนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านแล้ว ต่อมาได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติราชการประจำอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน จึงได้นำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มาเบิกค่าเช่าบ้านต่อเนื่องในท้องที่ที่สำนักงานตั้งอยู่ คือ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรา ๑๘ ต่อมาได้รักชอบกับนางสาวจันทร์สม ที่รับราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งนางสาวจันทร์สม ก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ดังกล่าวด้วย และได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านอยู่ เมื่อนายจรรย์พงษ์ และนางจันทร์สม จดทะเบียนสมรสกัน ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการฯ มาตรา ๑๐ กำหนดให้ข้าราชการที่มีคู่สมรสที่รับราชการในท้องที่เดียวกันและมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านทั้งสองคนให้เบิกจ่ายได้เฉพาะคนใดคนหนึ่ง นายจรรย์พงษ์ และนางจันทร์สม จึงตกลงให้นายจรรย์พงษ์ เป็นคนใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านหลังที่นายจรรย์พงษ์ เป็นผู้ซื้อไว้ในอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มาเบิกต่อเนื่องตามมาตรา ๑๘ ต่อมาเมื่อนายจรรย์พงษ์ ได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติราชการในท้องที่อื่น และไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ที่ย้ายไป นางจันทร์สม ก็ไม่สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านหลังที่นายจรรย์พงษ์ ซื้อไว้ที่จังหวัดปทุมธานีมาเบิกค่าเช่าบ้านที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ได้ ตามมาตรา ๑๘ เพราะนางจันทร์สม ไม่ใช่เป็นผู้เคยใช้สิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านหลังที่ตั้งอยู่จังหวัดปทุมธานีมาก่อนตามมาตรา ๑๗ แต่นางจันทร์สม สามารถใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ และใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านกรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ตามมาตรา ๑๗ ในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ได้

หากต่อมานางจันทร์สม ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปปฏิบัติราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี และมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ก็ไม่สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านหลังที่นายจรัสพงษ์ ซื้อไว้มาเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ ได้ เพราะนางจันทร์สม ไม่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังดังกล่าว และจะใช้สิทธิเช่าบ้านหลังดังกล่าวจาก นายจรัสพงษ์ ผู้เป็นสามี แล้วนำมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ ก็มีได้ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา ที่จะต้องเลี้ยงดูซึ่งกันและกัน และความสัมพันธ์ในการจัดการทรัพย์สินของสามีภริยาตามที่ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ได้กำหนดไว้ นางจันทร์สม จะซื้อบ้านหลังอื่น แล้วนำมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ ก็มีได้เนื่องจาก ติดบ้านหลังแรกตามมาตรา ๑๗ (๑)

๖. นายดิน ข้าราชการ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง ได้นำหลักฐาน การผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง มาเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ ต่อมา ได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติราชการที่กรุงเทพมหานคร มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน จึงนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้ เพื่อซื้อบ้านที่จังหวัดอ่างทอง มาเบิกค่าเช่าบ้านต่อเรื่องที่กรุงเทพมหานครตามมาตรา ๑๘ ต่อมาได้แต่งงานกับ นางสาวฟ้า ซึ่งเป็นข้าราชการรับราชการที่กรุงเทพมหานคร และมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านด้วยเช่นกัน จึงตกลงกันให้ นายดินเป็นผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๐ โดยเปลี่ยนสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านมาเป็นการซื้อบ้าน ที่กรุงเทพมหานครและนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน ต่อมาเมื่อนายดินได้รับ คำสั่งย้ายไปปฏิบัติราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทองอีกครั้ง นายดินก็สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้ บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทองเดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ (๔) ได้อีกครั้ง ส่วนนางฟ้า ที่ยังคงรับราชการที่กรุงเทพมหานคร ก็สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้ เพื่อซื้อบ้านหลังที่ตั้งอยู่กรุงเทพมหานครมาเบิกค่าเช่าบ้านต่อจากนายดินผู้เป็นสามีต่อไปได้ ตามมาตรา ๑๗ เพราะ การที่สามีภริยามีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่เดียวกัน แล้วให้คนใดคนหนึ่งใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ ย่อมถือว่าคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ร่วมใช้สิทธิด้วยตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกฤษฎีกา

๗. นายกฤตชัย กับนางสาวฟ้ารุ่ง รับราชการในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพังงา มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ทั้ง ๒ คน ได้ร่วมกันกู้เงินเพื่อซื้อบ้านที่ท้องที่ตั้งกล่าวเป็นจำนวนเงิน ๑ ล้านบาท ข้าราชการทั้งสองคนได้นำ หลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านหลังดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๗ โดยธนาคารกำหนดให้ผ่อนชำระ เดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท เมื่อบ้านหลังดังกล่าวมีกรรมสิทธิ์รวม ๒ คน จึงเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามสัดส่วนของกรรมสิทธิ์ คนละครึ่ง เท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท ข้าราชการทั้งสองคนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท นายกฤตชัย จึงเบิกค่าเช่าบ้านกรณีเช่าซื้อตามมาตรา ๑๗ ได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท นางสาวฟ้ารุ่งก็สามารถเบิกค่าเช่าบ้าน ในกรณีเช่าซื้อได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท เช่นกัน

หากต่อมานายกฤตชัย และนางสาวฟ้ารุ่ง ได้จดทะเบียนสมรสกัน สิทธิการเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๑๐ กำหนดให้ใช้สิทธิเบิกได้เฉพาะคนใดคนหนึ่ง กรณีเช่นนี้ นายกฤตชัย และนางฟ้ารุ่งจะต้องตกลงให้ใคร เป็นคนใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน โดยที่จะเบิกได้เพียง ๓,๐๐๐ บาทต่อเดือน และคู่สมรสอีกฝ่ายไม่สามารถใช้สิทธิเบิก ค่าเช่าบ้านตามสิทธิของตนที่เคยเบิกไว้ได้ และหากต่อมานายกฤตชัย และนางฟ้ารุ่ง ได้หย่าขาดจากกัน ก็จะทำให้ ข้าราชการทั้งสองคนกลับมาใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในกรณีเช่าซื้อตามมาตรา ๑๗ ตามสิทธิของตนได้อีกครั้งคือ นายกฤตชัย สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท และนางฟ้ารุ่ง ก็สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท

ส่วนที่ ๒ การยื่นขอรับเงินค่าเช่าบ้าน

๓.๑๖ แนวปฏิบัติในการยื่นขอรับเงินค่าเช่าบ้าน

การยื่นขอรับเงินค่าเช่าบ้านครั้งแรก หรือมีการโอนย้ายโดยเปลี่ยนสังกัด หรือเปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือนหรือมีการเปลี่ยนแปลงค่าเช่าบ้านที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว หรือมีการเปลี่ยนบ้านเช่า เปลี่ยนสัญญากู้เงิน หรือสัญญาเช่าบ้านเดิมครบกำหนด ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจะต้องยื่นแบบการขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ต่อผู้มีอำนาจรับรองการใช้สิทธิทุกครั้ง พร้อมแนบเอกสารดังต่อไปนี้

๑. บันทึกข้อความขออนุมัติเบิกเงินค่าเช่าบ้าน

๒. สำเนาคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง คำสั่งการโอน ย้าย ในกรณีเป็นการย้ายให้ชี้แจงข้อมูลว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

๓. แบบรายงานข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้าน ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

• ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ และการโอน ย้าย ในกรณีเป็นการย้ายให้ชี้แจงข้อมูลว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

• ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

• ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรส และให้แจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านหรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

• ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา คู่สมรสและของข้าราชการ รวมทั้งบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

• ข้อมูลสถานการณ์มีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา คู่สมรสและของข้าราชการ หากในภายหลังบุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญให้แจ้งรายละเอียดวัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ

๔. แบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน และการรับรองของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

๕. คำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนและแต่งตั้งข้าราชการ

๖. หลักฐานที่ต้องแนบประกอบการเบิกค่าเช่าบ้านมีดังนี้

๑) กรณีเช่าบ้าน

• หนังสือสัญญาเช่า

• แผนที่ทางไปบ้านเช่า

• หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของเจ้าของบ้านเช่า ถ้าเป็นการเช่าช่วงให้แสดงสัญญาเช่า

ระหว่างผู้ให้เช่าช่วงกับเจ้าของบ้านเช่า

๒) กรณีเช่าซื้อ

• สัญญาเช่าซื้อบ้าน

• สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่เช่าซื้อ

๓) กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน (กู้เงินเพื่อซื้อบ้าน)

• สัญญาซื้อขายบ้านและที่ดิน** ที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

• สัญญากู้เงิน

• สัญญาจำนอง

• สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้

• สำเนาโฉนดที่ดินพร้อมฉบับจริงเพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบ

๔) กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน (กู้เงินเพื่อปลูกสร้างบ้าน)

- สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน**
- หนังสือขออนุญาตปลูกสร้างบ้าน
- หลักฐานการขอหมายเลขประจำบ้าน
- สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีซื้อที่ดินและปลูกสร้างบ้าน

ในคราวเดียวกัน

- สำเนาโฉนดที่ดินพร้อมฉบับจริงเพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบ
- สัญญากู้เงิน
- สัญญาจำนองหรือหนังสือค้ำประกัน

๗. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนเอกสารหลักฐานประกอบการขอเบิกค่าเช่าบ้าน หากไม่ถูกต้องให้ส่งคืนผู้ขอใช้สิทธิเพื่อแก้ไข เมื่อถูกต้องแล้วให้เสนอผู้มีอำนาจลงนามรับรองสิทธิการได้รับเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕)

๘. หัวหน้าส่วนราชการผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน แต่งตั้งข้าราชการจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

๙. คณะกรรมการรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง

๑๐. ผู้มีอำนาจรับรองการใช้สิทธิและอนุมัติให้เบิกเงินค่าเช่าบ้านได้ตามสิทธิในแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕)

๑๑. เมื่อได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านได้ตามสิทธิแล้ว ให้ผู้มีสิทธิยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านประจำเดือนตามแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) พร้อมแนบหลักฐานการชำระเงิน (ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน/เช่าซื้อ/ผ่อนชำระเงินกู้) ณ สำนักงานที่ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติราชการ

๑๒. ผู้มีอำนาจอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านได้ตามสิทธิ

หมายเหตุ ** กรณีวงเงินในสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้านต่ำกว่าสัญญากู้เงิน ผู้ใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้างดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

๓.๑๗ ผู้รับรองการมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในแบบ ๖๐๐๕

๑. ส่วนกลางในราชการบริหารส่วนกลาง

ให้เลขานุการรัฐมนตรี เลขานุการกรม หรือหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้รับรอง

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในภูมิภาคหรือแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม ให้หัวหน้าสำนักงานซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประเภททั่วไป ระดับชำนาญงานขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๖ หรือเทียบเท่า เป็นผู้รับรอง

๒. ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ แล้วแต่กรณีเป็นผู้รับรอง

๓. ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มียศ

ตั้งแต่พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี หรือพันตำรวจตรีขึ้นไป เป็นผู้รับรอง

ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปอย่างน้อยหนึ่งระดับหรือหนึ่งชั้นยศ เป็นผู้รับรองการมีสิทธิของบุคคลตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และ ข้อ ๓ ซึ่งมีได้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๔

๔. ให้ข้าราชการประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ประเภทอำนวยการ ประเภทบริหาร หรือดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหารที่มียศพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือข้าราชการตำรวจที่มียศพันตำรวจเอกขึ้นไป เป็นผู้รับรองการมีสิทธิของตนเอง

๓.๑๘ ผู้มีอำนาจอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านในแบบ ๖๐๐๕

๑. ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง

ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมายซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป ประเภทอำนวยการ ประเภทบริหาร หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๗ หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหารที่มียศตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือข้าราชการตำรวจที่มียศพันตำรวจโทขึ้นไป เป็นผู้อนุมัติ

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคหรือแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมจะมอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานซึ่งเป็นผู้เบิกเงินจากคลังเป็นผู้อนุมัติสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้

๒. ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ให้หัวหน้าส่วนราชการซึ่งเป็นผู้เบิกเงินจากคลังเป็นผู้อนุมัติ เว้นแต่ เป็นการเบิกค่าเช่าบ้านของหัวหน้าส่วนราชการนั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ

สำหรับค่าเช่าบ้านของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ให้นายอำเภอเป็นผู้อนุมัติ

เมื่อได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิแล้ว ให้ยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านประจำเดือนตามแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) พร้อมแนบหลักฐานการชำระเงิน ณ สำนักงานที่ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติราชการ

๓.๑๙ การขอเบิกค่าเช่าบ้านประจำเดือนในแบบ ๖๐๐๖

๑. ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านต้องยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านประจำเดือนตามแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ต่อผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน โดยแบ่งเป็น ๒ กรณี

(๑) กรณีเบิกค่าเช่าบ้านเดือนแรก แบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ที่ได้รับอนุมัติแล้ว และแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) พร้อมหลักฐานการชำระเงินค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้แล้วแต่กรณี

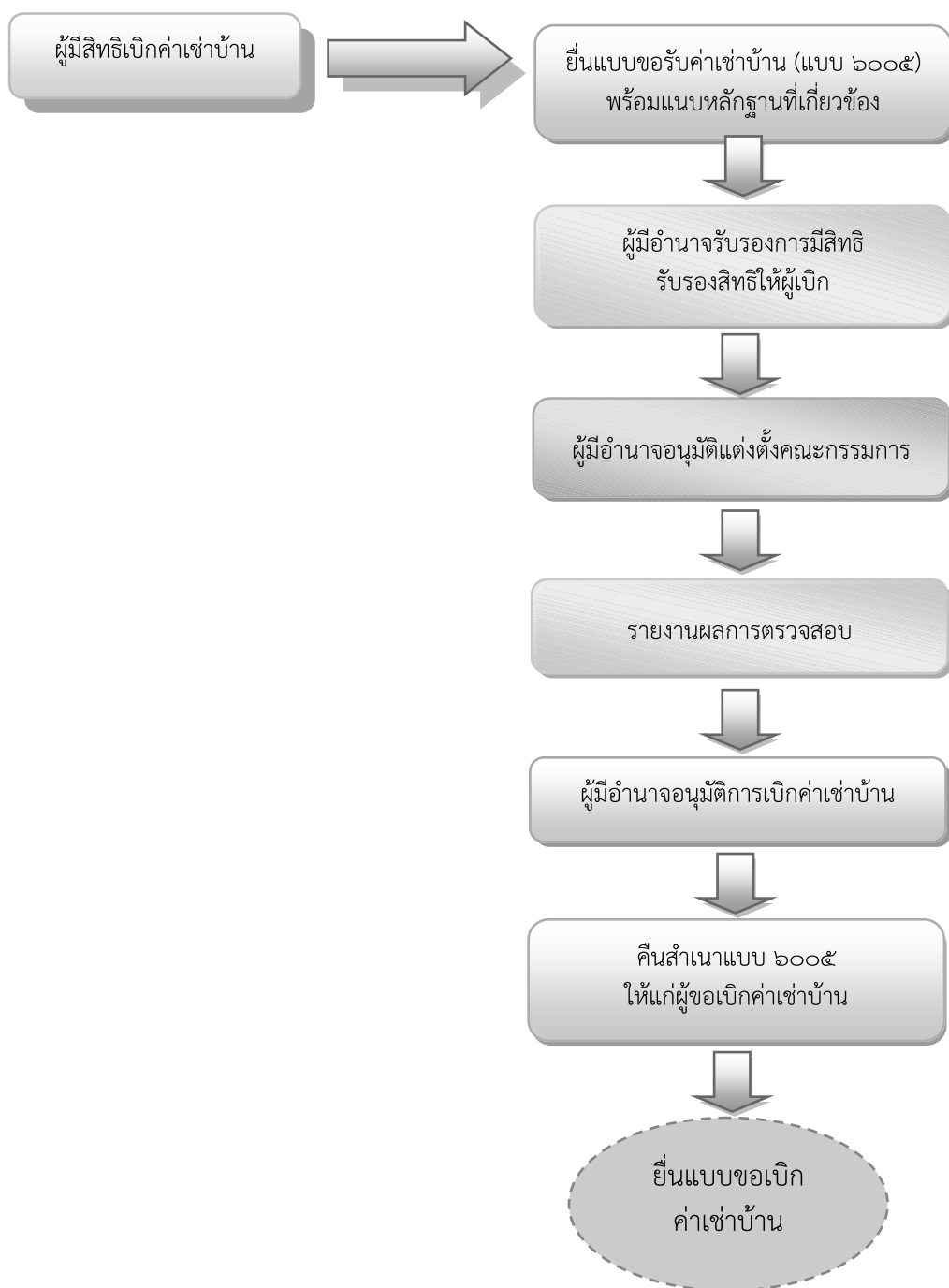
(๒) กรณีเบิกค่าเช่าบ้านเดือนต่อไป ให้ยื่นเฉพาะแบบขอเบิกค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) พร้อมหลักฐานการชำระเงินค่าเช่าบ้านค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ แล้วแต่กรณีจนสิ้นสุดสัญญา

๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของหลักฐานขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน หากไม่ถูกต้องให้ส่งคืนผู้มีสิทธิเพื่อแก้ไข เมื่อถูกต้องแล้วให้จัดทำบันทึกขออนุมัติเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านประจำเดือน และควบคุมการเบิกจ่ายเงินของผู้มีสิทธิเป็นรายบุคคลไว้ในทะเบียนคุมการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

๓. ผู้มีอำนาจอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามสิทธิในแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖)

๔. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน พร้อมจ่ายเงินประจำเดือนให้แก่ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน

* แสดงขั้นตอนการขอเบิกค่าเช่าบ้านได้ดังภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ ขั้นตอนการขอเบิกค่าเช่าบ้าน

๓.๒๐ สาระสำคัญของสัญญาเช่าบ้าน เช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้

สัญญาเช่าบ้าน เช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

• กรณีสัญญาเช่าบ้าน

- (๑) ต้องระบุวัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา
- (๒) ระบุชื่อคู่สัญญา
- (๓) ระบุสถานที่เช่า
- (๔) ระบุวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดสัญญาเช่า รวมทั้งระยะเวลาที่เช่า
- (๕) อัตราค่าเช่าต่อเดือน

• กรณีสัญญาเช่าซื้อ/สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

ใช้สัญญาตามแบบของสถาบันการเงินได้ โดย

- (๑) ต้องระบุชื่อคู่สัญญา
- (๒) ระบุสถานที่เช่าซื้อหรือสถานที่กู้เงิน
- (๓) ระบุวันเริ่มต้น วันสิ้นสุดแห่งสัญญา และระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้
- (๔) ระบุวงเงินเช่าซื้อหรือวงเงินกู้และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน

๓.๒๑ สถาบันการเงินที่กำหนดให้ทำสัญญาเช่าซื้อ/สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

๑. ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์
๒. รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับเคหะ หรือให้กู้ยืมเพื่อเช่าซื้อหรือผ่อนชำระราคาบ้าน
๓. สหกรณ์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายและดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเคหะ
๔. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
๕. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
๖. บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งดำเนินกิจการรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมาย
๗. นิติบุคคลที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเคหะ การให้เช่าซื้อหรือให้กู้ยืมเพื่อชำระราคาบ้าน

๓.๒๒ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑

การกำหนดที่พักสำหรับข้าราชการ เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ได้รับมอบหมายใช้ดุลพินิจกำหนดที่พักของทางราชการ

๑. ความจำเป็นและเหมาะสม
๒. ความประหยัดและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ
๓. สามารถปรับเปลี่ยนได้

• การจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พัก

กรณีที่ ๑ ข้าราชการระดับอาวุโส ชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือระดับ ๗ ขึ้นไป หรือเทียบเท่า (ทหารยศชั้นพันโท ตำรวจยศพันตำรวจโท) ถ้าถูกจัดต้องเข้าพักอาศัย

- * ไม่ว่าข้าราชการจะมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านหรือไม่
- * ไม่ว่าข้าราชการจะเป็นผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ก่อนแล้วหรือไม่

กรณีที่ ๒ ข้าราชการระดับชำนาญงาน ชำนาญการลงมา หรือระดับ ๖ ลงมา หรือเทียบเท่าทหารซึ่งมียศพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรีลงมา ตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจตรีลงมา

- จัดผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ไม่ว่าจะใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านอยู่หรือไม่
- ถ้าเป็นผู้มีสิทธิซึ่งอยู่ระหว่างใช้สิทธิเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ ไม่ต้องจัดเช่าที่พัก
- ย้ายภายในท้องที่ที่รับราชการประจำ ไม่ต้องจัดเช่าที่พักของทางราชการ
- ย้ายต่างท้องที่จัดเช่าบ้านพักได้ แม้ท้องที่เดิมที่อยู่ระหว่างใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อ

• การสละสิทธิเข้าพักในที่พักที่ทางราชการจัดให้

การสละสิทธิเข้าพักในที่พักที่ทางราชการจัดให้ ข้าราชการผู้นั้นจะหมดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเนื่องจากทางราชการจัดที่พักให้แล้ว หรือกรณีทางราชการจัดที่พักให้แต่ไม่ได้อยู่อาศัยโดยไปพักอาศัยในที่อื่น

• กรณีสิทธิกลับคืนมาเมื่อบ้านพักถูกรื้อถอนทั้งหมด หรือมีการจัดเช่าพักในที่พักใหม่ทั้งหมด

ข้าราชการที่สละบ้านพักไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านภายหลังบ้านพักว่างลง ผู้มีอำนาจจัดที่พักอาจพิจารณาจัดให้ข้าราชการเข้าพักในที่พักของทางราชการได้

บทที่ ๔

บทสรุป

๔.๑ สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้น กำหนดขึ้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือข้าราชการที่มีภาระค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยอันเนื่องมาจากการที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่และมีความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยอันเนื่องมาจากทางราชการเป็นเหตุ หากทางราชการได้จัดบ้านพักให้ หรือไม่มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง หรือคู่สมรสโดยไม่มีหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงิน หรือไม่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องของตนเอง ข้าราชการผู้นั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ประกอบด้วย กรณีข้าราชการได้รับคำสั่งให้ไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ (มาตรา ๗ กรณีบุคคลย้าย) หรือกรณีสำนักงานเดิมย้ายที่ทำการไปตั้งในท้องที่ใหม่ (มาตรา ๘ กรณีสำนักงานย้าย)

๔.๑.๑ การเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๗

ข้าราชการผู้ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ รวมถึงกรณีที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ยกเว้นแต่

๑. ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว

๒. มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงิน

๓. ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง

๔.๑.๒ การเกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๘

สิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเกิดขึ้นในกรณีสำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งอยู่ในต่างท้องที่

กรณีที่สำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่ต้องย้ายสำนักงานไปตั้งในท้องที่ใหม่ ข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสำนักงานแห่งนั้นต้องย้ายไปปฏิบัติราชการด้วย จึงได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย กรณีไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๗ ข้าราชการผู้นั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ เว้นแต่กรณีที่สำนักงานที่ย้ายไปนั้นตั้งอยู่ในท้องที่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิม ย่อมไม่เกิดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

๔.๑.๓ การงดหรือลดเบิกจ่ายเงินเดือนเนื่องจากการถูกตัดเงินเดือนหรือการลาโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนไม่กระทบต่อสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๒)

กรณีที่ข้าราชการเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านแต่ถูกตัดเงินเดือนหรือลาโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนจะนำเหตุการณ์ตัดเงินเดือนหรือลาดังกล่าวไปตัดสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านไม่ได้ ข้าราชการผู้นั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเสมือนหนึ่งไม่มีการงดหรือลดเบิกจ่ายเงินเดือน เว้นแต่กรณีการลาติดตามสามีหรือภรรยา ซึ่งย้ายไปรับราชการในต่างประเทศ

๔.๑.๔ สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๔)

ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน จะมีสิทธิได้รับตั้งแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นได้เข้าอยู่จริง แต่ไม่ก่อนวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ ณ สำนักงานแห่งใหม่ในต่างท้องที่ และให้สิ้นสุดลงในวันที่ขาดจากอัตราเงินเดือนหรือวันที่อยู่ในข่ายหมดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

๔.๑.๕ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ (มาตรา ๑๕)

ข้าราชการผู้ใดมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านโดยเช่าบ้านอยู่แล้ว ต่อมาได้ย้ายไปประจำในท้องที่อื่น ซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน หากคู่สมรสหรือบุตรซึ่งอยู่ในอุปการะของข้าราชการผู้นั้น ไม่อาจติดตามข้าราชการผู้นั้นไปได้และบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในบ้านในท้องที่เดิมต่อไป ก็ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าในท้องที่ใหม่ได้

๔.๑.๖ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน (มาตรา ๑๗)

หลักเกณฑ์การใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้าน มีดังนี้

๑. จะต้องอยู่ระหว่างการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อบ้าน หรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ที่ค้างชำระอยู่ในขณะนั้น

๒. บ้านหลังที่เช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้ นั้น จะต้องอยู่ในท้องที่ที่ข้าราชการผู้นั้นรับราชการประจำ

๓. จะต้องใช้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและข้าราชการผู้นั้นได้อยู่อาศัยจริง

๔. บ้านที่เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่นั้นจะเบิกจ่ายได้ เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

๕. หากเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่นในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์

๖. จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงินและสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๗. จะต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้สำหรับบ้านหลังหนึ่งหลังใดในท้องที่นั้นมาแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้กลับไปรับราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธินั้นอีก และเป็นการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ตามที่ได้เคยใช้สิทธิมาแล้ว หรือขณะที่ย้ายมารับราชการในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว

๘. หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้าน ให้นำค่าผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ โดยให้คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๔.๑.๗ สิทธิการนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านต่อเนื่องในท้องที่ใหม่ (มาตรา ๑๘)

ข้าราชการผู้ที่ได้ใช้สิทธินำหลักฐานค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน มาเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๑๗ แล้ว ต่อมาได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่และมีสิทธิ ได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ ในท้องที่นั้น ข้าราชการผู้นั้นสามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อน ชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ได้

๔.๒ คำนิยามตามกฎหมายที่สำคัญ

“เงินเดือน” หมายความว่า เงินเดือนสุทธิที่ข้าราชการได้รับ ทั้งนี้ เมื่อหักเงินเบ็ดเตล็ดเนื่องจากการปรับขึ้นเงินเดือนออกแล้ว และรวมกับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชา (พ.ค.ว.) หรือเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะ (พ.ล.ฐ.) หรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติหรือสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.)

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงิน รัฐวิสาหกิจ หรือสหกรณ์ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเคหะ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

“ท้องที่” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร อำเภอ กิ่งอำเภอ ท้องที่ที่กระทรวงการคลัง กำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกัน ตามมาตรา ๕ (ปัจจุบันกระทรวงการคลังยังมีได้อาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๕ ประกาศ รวมท้องที่หลายท้องที่เป็นท้องที่เดียวกัน เพราะหากได้มีการประกาศรวมเขตท้องที่เป็นท้องที่เดียวกันจะทำให้ ข้าราชการบางส่วนได้ประโยชน์ แต่ก็จะทำให้ข้าราชการอีกส่วนหนึ่งเสียประโยชน์เช่นกัน)

“ท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก” หมายความว่า ท้องที่ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ หรือมีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการและได้มีการรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้เป็นครั้งแรก

“ท้องที่ที่กลับไปรับราชการใหม่” หมายความว่า ท้องที่ที่กลับไปรับราชการเป็นข้าราชการ ตามพระราชกฤษฎีกานี้

“ภัยพิบัติ” หมายความว่า ภัยธรรมชาติหรือความเสียหายอย่างใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นโดยที่ผู้ซึ่งได้รับความเสียหายนั้นไม่มีส่วนที่จะต้องร่วมรับผิดชอบด้วย

๔.๓ การยื่นขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) และแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖)

ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจะต้องยื่นแบบการขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ให้ยื่นต่อผู้มีอำนาจ รับผิดชอบการใช้สิทธิพร้อมด้วยสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน (ต้องแนบสัญญาซื้อขาย พร้อมสัญญาเงินกู้) แล้วแต่กรณี และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ยื่นแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) พร้อมหลักฐานดังกล่าวข้างต้น และยื่นแบบขอเบิกเงิน ค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) พร้อมหลักฐานการชำระเงิน ณ สำนักงานที่ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติราชการ

กรณีที่ต้องยื่นแบบ ๖๐๐๕ ใหม่ มีดังนี้

๑. โอนย้ายโดยเปลี่ยนสังกัดหรือเปลี่ยนสำนักเบิกเงิน
๒. ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่โดยไม่เปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน
๓. เปลี่ยนแปลงสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้

บทที่ ๕

คำถาม - คำตอบ “ค่าเช่าบ้านข้าราชการ”

คำถาม

คำตอบ

๑. กรณีได้เลื่อนขั้นเงินเดือน เดือนเมษายน ๒๕๕๕ โดยมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่ เมษายน ๒๕๕๕ ทำให้ได้รับค่าเช่าบ้านเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านฯ จึงได้สอบถามการเงินของหน่วยงานที่สังกัด เพื่อขอเบิกค่าเช่าบ้านย้อนหลังในส่วนที่มีสิทธิเพิ่มขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่แจ้งว่าไม่สามารถเบิกค่าเช่าบ้านย้อนหลังเกินปีงบประมาณได้ โดยสามารถให้เบิกย้อนหลังได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ กรณีเช่นนี้ จะสามารถเบิกค่าเช่าบ้านส่วนที่มีสิทธิเพิ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อไรและมีแนวปฏิบัติอ้างอิงหรือไม่

๒. กรณีเคยงดเบิกค่าเช่าบ้านเนื่องจากย้ายไปอยู่อาศัยบ้านญาติซึ่งไม่ต้องเสียค่าเช่าบ้านเป็นเวลาปีกว่า ต่อมาญาติมีความจำเป็นแจ้งให้ย้ายออก จึงไปเช่าบ้านอยู่ กรณีนี้ สิทธิจะหมดไปหรือไม่ และจะสามารถขอเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

๓. กรณีเบิกค่าเช่าซื้อทุกเดือน เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท (เดิมอยู่ระดับ ซี ๗) ต่อมา มีการปรับเงินเดือนเป็นระบบแห่ง อยากรทราบว่า ต้องดูจากระเบียบหรือหนังสือเวียนฉบับไหน จึงจะทราบว่าเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นมาถึงระดับที่จะปรับค่าเช่าบ้านจาก ๓,๐๐๐ บาท เป็น ๓,๕๐๐ บาท ในการขอเบิกเพิ่ม

๔. กรณีใช้สิทธิเช่าซื้อบ้านอยู่ ต่อมาหน่วยงานได้มีการสร้างบ้านพักของทางราชการและจัดให้เช่าพักในบ้านพักของราชการ สิทธิการเช่าซื้อจะหมดไปหรือไม่

๑. กรณีดังกล่าวสามารถเบิกค่าเช่าบ้านย้อนหลังได้ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ ดังนั้น กรณีนี้จึงสามารถขอเบิกค่าเช่าบ้านส่วนต่างที่ยังขาดอยู่ได้

๒. หากเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็สามารถใช้สิทธิได้และกรณีที่ไม่ได้ใช้สิทธิเบิกก็ไม่ทำให้สิทธินั้นหมดไป

๓. กรณีเป็นข้าราชการพลเรือน ดุบัญญัติอัตราค่าเช่าบ้าน หมายเลข ๗ ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

๔. หากเป็นข้าราชการระดับชำนาญการลงมา ส่วนราชการไม่ต้องจัดบ้านพักให้ กรณีจัดบ้านพักให้ก็ถือว่าการจัดไม่ถูกต้อง โดยสามารถเบิกค่าเช่าซื้อต่อได้ แต่กรณีดำรงตำแหน่งชำนาญการพิเศษขึ้นไป ย่อมถูกจัดเช่าบ้านพักได้และไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าซื้อ

คำถาม	คำตอบ
<p>๕. การขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านกรณีมีบ้านเป็นของตนเองโดยมีหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงิน แต่เอกสารที่นำมาประกอบการเบิกเป็นสัญญาการต่อเติมบ้าน ไม่ใช่สัญญาซื้อขายหรือสร้างบ้าน จะสามารถใช้สิทธิในการขอเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่</p>	<p>๕. กรณีดังกล่าวไม่สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้ เนื่องจากสัญญากู้เพื่อต่อเติมบ้านมิใช่เป็นการชำระราคาบ้านแต่อย่างใด ซึ่งสัญญากู้เพื่อต่อเติมเป็นสัญญาทำขึ้นภายหลังจากมีเคสสถานตามสัญญาแรกอยู่ก่อนแล้ว</p>
<p>๖. กรณีสอบบรรจุรับราชการครู เมื่อปี ๒๕๓๘ โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี และเมื่อปี ๒๕๕๑ ได้สอบบรรจุเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งหนึ่งในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี และได้ใช้สิทธิเช่าซื้อบ้านในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึง ตุลาคม ๒๕๕๕ ต่อมาได้เขียนคำร้องขอย้าย โดยคำสั่งย้ายมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ และได้ย้ายมาโรงเรียนแห่งใหม่ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี กรณีเช่นนี้จะมีสิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านได้หรือไม่</p>	<p>๖. กรณีดังกล่าว การเขียนคำร้องขอย้ายอยู่ในท้องที่เดิม (อำเภอหนองแค) ซึ่งเป็นท้องที่ที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน กรณีนี้ ไม่ทำให้สิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เว้นแต่ โรงเรียนแห่งใหม่ได้จัดบ้านพักให้กับข้าราชการคนดังกล่าว</p>
<p>๗. กรณีเช่าซื้อบ้านโดยการกู้เงินจากสถาบันการเงิน โดยมีผู้กู้ร่วม ๓ คน ได้แก่ ข้าราชการผู้มีสิทธิ บิดา และน้องชาย โดยตัวข้าราชการมีสิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านตามกฎหมายได้เพียงคนเดียวและเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินและบ้านที่เช่าซื้อเพียงคนเดียว หากข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ ๓,๐๐๐ บาทต่อเดือน จะยังสามารถเบิกได้เต็มตามจำนวนหรือไม่อย่างไร</p>	<p>๗. กรณีบ้านหลังดังกล่าว ข้าราชการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและบ้านที่เช่าซื้อเพียงคนเดียว จึงสามารถเบิกค่าเช่าซื้อได้เต็มสัดส่วนของกรรมสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม บิดาและน้องชายไม่มีความประสงค์ในกรรมสิทธิ์บ้านหลังดังกล่าวจริง โดยเป็นเพียงลูกหนี้ที่อาจถูกบังคับชำระหนี้ร่วมได้เท่านั้น และไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและบ้านที่เช่าซื้อดังกล่าว ข้าราชการผู้นั้นสามารถเบิกค่าเช่าซื้อบ้านได้เต็มวงเงินของสัญญาซื้อขาย หรือสัญญากู้เงินอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต่ำกว่า</p>
<p>๘. กรณีที่ข้าราชการได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการให้เช่าบ้านเพื่อพักอาศัยเนื่องจากไม่มีบ้านพักของ ทหาราชการจัดให้ ข้าราชการผู้นั้นได้เช่าบ้านในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ และได้จัดทำเอกสารขออนุมัติเบิกค่าเช่าบ้าน ซึ่งได้แนบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบสภาพบ้านเช่า ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕ อยากทราบว่า คำสั่งดังกล่าวใช้ประกอบการเบิกจ่ายได้หรือไม่ กรณีไม่ได้ควรจะดำเนินการอย่างไร และถ้าได้จะสามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ หรือไม่</p>	<p>๘. กรณีดังกล่าวสามารถเบิกจ่ายได้ ตั้งแต่วันที่ ข้าราชการได้เช่าและอาศัยจริงในบ้านหลังดังกล่าว ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน ข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>

คำถาม

คำตอบ

๙. นายตองหนึ่ง ย้ายมาปฏิบัติราชการที่อำเภอสามชุก และมีบ้านที่อำเภอสามชุก มีภาระผูกพันกับสถาบันการเงิน แต่ไม่ได้อยู่บ้านตนเอง โดยไม่ได้แจ้งเหตุผล แต่มีความประสงค์ที่จะยื่นเรื่องขอรับสิทธิค่าเช่าบ้าน ซึ่งมีสัญญาเช่าจริง อยากทราบว่า นายตองหนึ่งสามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ และหากจะทำเรื่องผ่อนชำระกับธนาคารจะใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

๑๐. ข้าราชการนายหนึ่ง ปฏิบัติราชการที่จังหวัดสมุทรปราการ มีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนอยู่ที่กรุงเทพฯ โดยไม่มีภาระหนี้ค้ำชำระกับสถาบันการเงิน แต่ไม่ได้อยู่อาศัยอยู่ที่บ้านเนื่องจากมีปัญหาครอบครัวจึงมาเช่าบ้านพักอาศัยอยู่ที่กรุงเทพฯ ข้าราชการนายหนึ่งสามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

๑๑. ข้าราชการสาวผู้หนึ่ง มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ และได้ใช้สิทธิเบิกมาโดยตลอด ต่อมาได้สมรสและประสงค์จะทำบ้านที่ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านมาประกอบกิจการร้านค้า โดยยังคงใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านอยู่ อยากทราบว่า กรณีนี้จะยังสามารถใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านหลังดังกล่าวได้หรือไม่

๑๒. ข้าราชการนายหนึ่ง ได้ใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านมาตลอด ต่อมาได้ไปกู้เงินเพื่อนำไปซื้อบ้านในพื้นที่เดียวกันกับพื้นที่ที่มีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านโดยไม่ได้ยื่นขอเปลี่ยนแปลงสิทธิกับหน่วยงานต้นสังกัดและระหว่างนี้ ยังคงส่งหลักฐานการเบิกเงินค่าเช่าบ้านหลังเดิม รวมประมาณ ๓ เดือน และพอเข้าเดือนที่สี่ จึงประสงค์จะขอให้นำหลักฐานการกู้เงินมาเบิกแทนค่าเช่าบ้านหลังเดิม กรณีนี้จะสามารถทำได้หรือไม่ ถ้าได้จะมีสิทธิตั้งแต่เมื่อใด

๙. ตามระเบียบข้าราชการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านหรือการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกจะต้องอาศัยอยู่จริงในบ้านหลังที่ใช้สิทธิเบิกภายใต้หลักเกณฑ์ มาตรา ๗ ประกอบมาตรา ๑๔ หรือ มาตรา ๑๗ แล้วแต่กรณี

๑๐. กรณีดังกล่าว ถ้าข้าราชการนายนั้นเช่าบ้าน และได้พักอาศัยอยู่จริงในบ้านหลังนั้น ก็สามารถนำหลักฐานมาเบิกค่าเช่าบ้านกับทางราชการได้

๑๑. กรณีดังกล่าว เมื่อเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ หากได้เช่าและอาศัยอยู่จริงในบ้านหลังดังกล่าวก็สามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้

๑๒. กรณีดังกล่าว จะสามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ โดยสามารถนำมาเบิกได้ตั้งแต่วันที่ได้อาศัยอยู่จริงในบ้านหลังที่ผ่อนชำระเงินกู้

คำถาม	คำตอบ
<p>๑๓. กรณีข้าราชการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน ต่อมาเกิดปัญหาน้ำท่วมบ้านข้าราชการผู้นั้นไม่ได้ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อกับธนาคาร ยินยอมให้ธนาคารยึดบ้าน โดยกรรมสิทธิ์ของบ้านตกเป็นของธนาคาร จึงได้หาซื้อบ้านหลังใหม่ที่คาดว่าน้ำไม่ท่วมในท้องที่เดียวกัน กรณีนี้ข้าราชการผู้นั้นจะสามารถใช้สิทธิในการเบิกค่าเช่าซื้อบ้านหลังใหม่ได้หรือไม่</p>	<p>๑๓. การเบิกค่าเช่าบ้านกรณีผ่อนชำระเงินกู้เป็นนิติกรรมที่เป็นการกู้ยืมเงินจากธนาคารมาจ่ายให้กับผู้ขายและผู้ซื้อ ย่อมได้กรรมสิทธิ์ในบ้านที่ซื้อขาย เมื่อต่อมาหากปล่อยให้ธนาคารยึดไป ถือเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ไปตามมาตรา ๑๗ วรรค ๒ ประกอบมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ</p>
<p>๑๔. กรณีข้าราชการผู้หนึ่งใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านที่จังหวัดสมุทรปราการ ต่อมาถูกย้ายมารับราชการที่กรุงเทพฯ จึงได้ขายบ้านที่สมุทรปราการ กรณีนี้ข้าราชการผู้นั้นจะสามารถใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่</p>	<p>๑๔. กรณีการขายบ้านนอกท้องที่ที่ปฏิบัติราชการประจำ ไม่มีผลทำให้สิทธิเสียไป ดังนั้น เมื่อการรับราชการที่กรุงเทพฯ จึงไม่ติดข้อต้องห้ามใด ๆ ก็ย่อมใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้</p>
<p>๑๕. กรณีข้าราชการเคยใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านอยู่ในอำเภอหนึ่ง ต่อมาถูกส่งย้ายไปรับราชการอีกอำเภอหนึ่ง ซึ่งมีบ้านพักว่างอยู่ ทางราชการสามารถจัดข้าราชการเข้าบ้านพักได้หรือไม่</p>	<p>๑๕. กรณีดังกล่าว เมื่อข้าราชการผู้นั้นถูกย้ายไปต่างท้องที่ และหน่วยงานมีบ้านพักของทางราชการว่าง ย่อมสามารถจัดข้าราชการที่ย้ายมาเข้าพักอาศัยได้ แม้ข้าราชการผู้นั้นจะเคยใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านในท้องที่เดิมมาก่อน</p>
<p>๑๖. กรณีข้าราชการผู้หนึ่งใช้สิทธิเช่าซื้อบ้านในจังหวัดหนึ่งแล้ว ต่อมาได้ย้ายไปรับราชการอีกจังหวัดหนึ่ง หากต้องการซื้อบ้านในที่แห่งใหม่จะสามารถใช้สิทธิเช่าซื้อบ้านได้หรือไม่</p>	<p>๑๖. กรณีดังกล่าว สามารถใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านหลังใหม่ได้ เพราะเป็นคนละท้องที่กัน จึงไม่นับว่า บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิเป็นบ้านหลักแรกในท้องที่ใหม่</p>
<p>๑๗. กรณี กู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินจากธนาคารสูงกว่าวงเงินที่ทำตามสัญญาซื้อขายกับสำนักงานที่ดิน กรณีเช่นนี้จะสามารถเบิกจ่ายได้ในวงเงินใด</p>	<p>๑๗. กรณีดังกล่าว สามารถเบิกจ่ายได้ตามวงเงินที่ทำสัญญาซื้อขายกับสำนักงานที่ดินเท่านั้น โดยการใช้สิทธิต้องขอความร่วมมือกับธนาคารให้คำนวณว่า หากมีการกู้ตามวงเงินที่ทำสัญญาซื้อขายจะต้องผ่อนชำระเดือนละเท่าไรมาประกอบการเบิกจ่ายด้วย</p>

รายการอ้างอิง

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. ๒๕๕๓. คู่มือค่าเช่าบ้านข้าราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สุดารัตน์ วีระกิตติวัฒนา และนฤมล พงศ์ไพสุทธิ. (๒๕๕๕). แนวทางการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ. กรุงเทพฯ : หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก: <http://www.google.go.th> (วันที่ค้นข้อมูล: ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖).

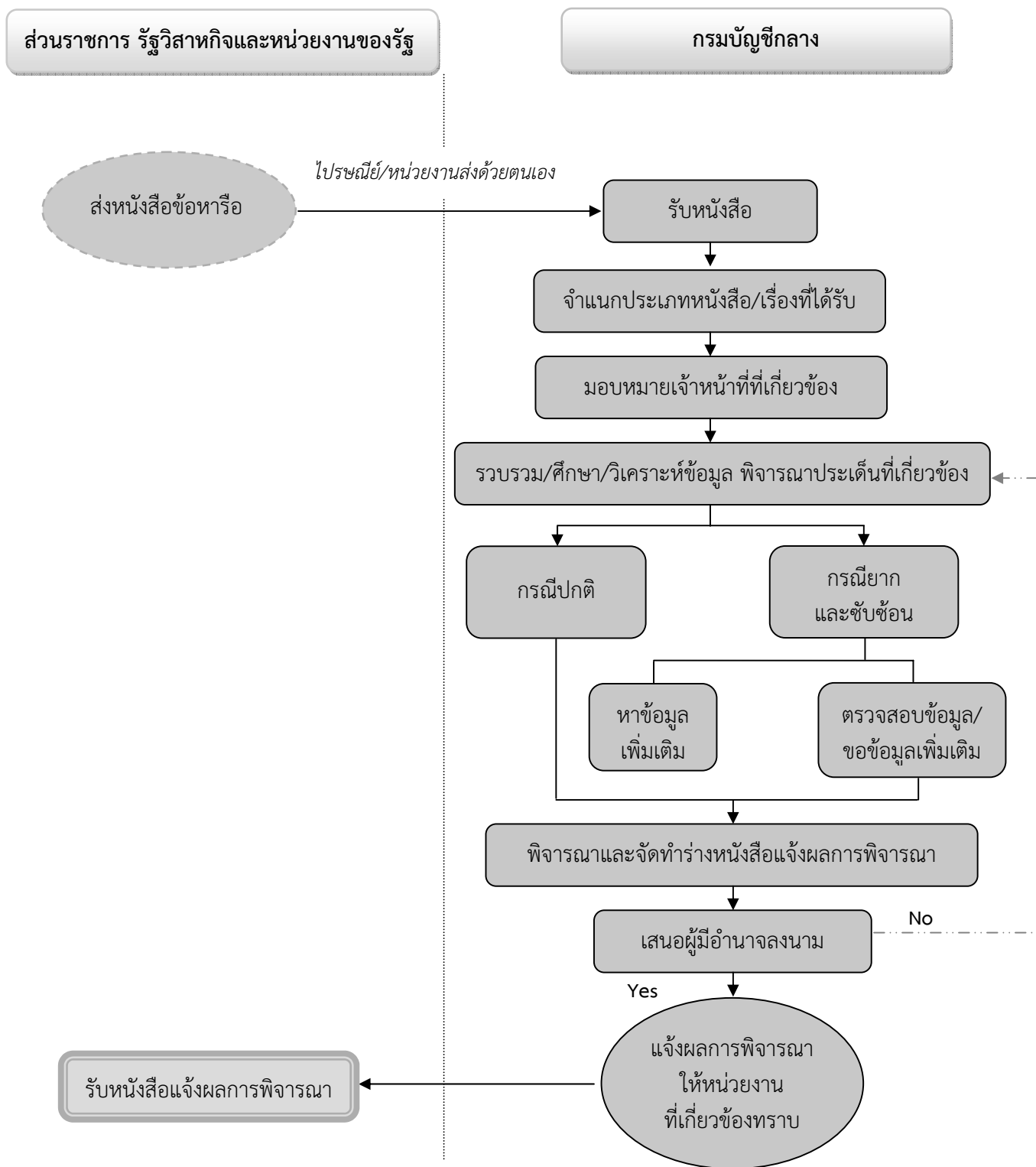
ระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก: www.auditddc.org (วันที่ค้นข้อมูล: ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖).

ค่าเช่าบ้านข้าราชการ. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก: <http://base.ctalro.com> (วันที่ค้นข้อมูล: ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กระบวนการ/ขั้นตอนการตอบข้อหารือเกี่ยวกับค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ภาคผนวก ข

(สำเนา)
พระราชบัญญัติ
การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงิน
บางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย
พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภท
ตามงบประมาณรายจ่าย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงิน
บางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ การจ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายในประเภทดังต่อไปนี้ ให้กระทำได้โดยตราเป็น
พระราชกฤษฎีกา

- ค่าเช่าซื้อบ้านข้าราชการ
- ค่าเช่าบ้านข้าราชการหรือค่าที่อยู่อาศัยของข้าราชการ
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ
- เบี้ยประชุมกรรมการ
- เงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการ
- เงินสวัสดิการจากทางราชการ

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงิน วิธีการเบิกจ่าย อัตราการจ่าย ของผู้มีสิทธิได้รับเงินนั้นและหลักเกณฑ์อื่น ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๔ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้าน ข้าราชการ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุม กรรมการ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการอัยการ และประกาศกระทรวงการคลัง ที่ออกตามความในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และระเบียบการจ่ายเงินช่วยเหลือข้าราชการในประเภทต่างๆ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไประหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ประกาศกระทรวงการคลัง หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใหม่

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน ตามงบประมาณรายจ่ายที่เกี่ยวกับค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ประกาศกระทรวงการคลัง และระเบียบกระทรวงการคลังต่าง ๆ กัน สมควรแก้ไข ให้กระทำได้เฉพาะในรูปพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

(สำเนา)
พระราชกฤษฎีกา
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
เป็นปีที่ ๕๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓
(๑) (๒) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณ
รายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗
- (๒) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๒
- (๓) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๓
- (๔) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๕) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙
- (๖) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๑
- (๗) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๑
- (๘) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๔ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการ
ฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ

ฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร และข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู

“เงินเดือน” หมายความว่า เงินเดือนสุทธิที่ข้าราชการได้รับ ทั้งนี้ เมื่อหักเงินเบ็ดเตล็ดเนื่องจากการปรับขึ้นเงินเดือนออกแล้ว และรวมกับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชาหรือเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะ หรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติ หรือสำหรับการสู้รบ

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงิน รัฐวิสาหกิจ หรือสหกรณ์ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเคหะ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

“ท้องที่” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกันตามมาตรา ๕

“ท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก” หมายความว่า ท้องที่ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ หรือมีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการ และได้มีการรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้เป็นครั้งแรก

“ท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่” หมายความว่า ท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้

“ภัยพิบัติ” หมายความว่า ภัยธรรมชาติหรือความเสียหายอย่างใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นโดยผู้ซึ่งได้รับความเสียหายนั้นไม่มีส่วนที่จะต้องร่วมรับผิดชอบ

มาตรา ๕ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจประกาศกำหนดให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอหลายท้องที่รวมกันเป็นท้องที่เดียวกันได้

มาตรา ๖ การจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราตามพระราชกฤษฎีกานี้

การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๗ ข้าราชการผู้ใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้นั้น

(๑) ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว

(๒) มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน

(๓) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่

(๔) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง

ข้าราชการผู้ใดได้รับเงินเดือนไม่ตรงกับที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามส่วนของเงินเดือนโดยคำนวณตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๘ ข้าราชการผู้ใดต้องไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่เนื่องจากสำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งในท้องที่ใหม่ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้เช่นเดียวกับข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามมาตรา ๗ เว้นแต่ท้องที่ใหม่ที่สำนักงานได้ย้ายไปนั้นอยู่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๙ ข้าราชการผู้ได้รับราชการหรือได้รับคำสั่งให้ไปรับราชการในท้องที่ใด และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเพราะเหตุที่มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสตามมาตรา ๗ (๒) แม้ว่ากรรมสิทธิ์ในเคหสถานได้โอนไปด้วยเหตุใด ก็ไม่ทำให้เกิดสิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการในระหว่างรับราชการในท้องที่นั้น เว้นแต่เคหสถานนั้นถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

มาตรา ๑๐ ถ้าข้าราชการและคู่สมรสรับราชการในท้องที่เดียวกันและต่างก็มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้เบิกจ่ายได้เฉพาะคนใดคนหนึ่ง

ข้าราชการผู้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้และมีคู่สมรสเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือพนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือองค์การมหาชน ถ้าคู่สมรสของผู้นั้นได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านหรือข้าราชการผู้หนึ่งได้อยู่ในที่พักอาศัยที่ทางราชการจัดให้แก่คู่สมรสในท้องที่เดียวกัน ข้าราชการผู้หนึ่งไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๑ ข้าราชการซึ่งมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการอยู่แล้ว ภายหลังได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการทำพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเงินเดือนที่ได้รับเพิ่มขึ้นไม่ตรงกับที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการดังกล่าว ให้ได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามส่วนของเงินเดือนโดยคำนวณตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๒ การลดหรืองดเบิกจ่ายเงินเดือนแก่ข้าราชการผู้ใด เนื่องจากการถูกตัดเงินเดือนหรือการลาโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือน ไม่กระทบต่อสิทธิของผู้นั้นที่จะได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ และให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเสมือนหนึ่งไม่มีการลดหรืองดเบิกจ่ายเงินเดือนเช่นว่านั้น เว้นแต่เป็นการลาติดตามคู่สมรสซึ่งย้ายไปรับราชการในต่างประเทศ

มาตรา ๑๓ ข้าราชการผู้ใดซึ่งมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือมีกรณีอื่นใดอันเป็นเหตุให้ถูกงดเบิกจ่ายเงินเดือนให้งดเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านข้าราชการ เมื่อกรณีถึงที่สุด ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างกรณีเช่นว่านั้นสำหรับเดือนใด ให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการสำหรับเดือนนั้นตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๔ ให้ข้าราชการมีสิทธิได้รับเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการตั้งแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นได้เข้าอยู่จริง แต่ไม่ก่อนวันที่รายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ และให้สิ้นสุดในวันที่ขาดจากอัตราเงินเดือนหรือวันที่อยู่ในข่ายหมดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องที่อื่นไม่สามารถออกเดินทางไปได้ในวันที่ส่งมอบหน้าที่ให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการต่อไปอีกไม่เกินสิบวันนับแต่

วันส่งมอบหน้าที่ เว้นแต่มีความจำเป็นจะต้องอยู่ต่อไปอีก ให้เบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการต่อไปได้เท่าที่จำเป็น โดยได้รับการอนุมัติจากผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการอยู่แล้วในท้องที่หนึ่งและต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องที่อื่นซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่ใหม่ได้ ถ้าคู่สมรสหรือบุตรซึ่งอยู่ในอุปการะของข้าราชการผู้นั้นไม่อาจติดตามข้าราชการผู้นั้นไปได้ และมีความจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในบ้านในท้องที่เดิมต่อไป

มาตรา ๑๖ ข้าราชการซึ่งรับราชการประจำในต่างประเทศ ถ้าจำเป็นต้องเช่าบ้านให้เบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ได้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย และได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ตนเอง หรือคู่สมรส ได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่นั้น จะเบิกจ่ายได้เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

(๒) หากเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่นในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว

(๓) จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงิน และสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๔) จะต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้สำหรับบ้านหลังหนึ่งหลังใดในท้องที่นั้นมาแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้กลับไปรับราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธินั้นอีก และเป็นการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ตามที่ได้เคยใช้สิทธิมาแล้ว หรือขณะที่ย้ายมารับราชการในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว

(๕) หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้าน ให้นำค่าผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ โดยให้คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ ถึงมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการเช่าซื้อหรือการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ข้าราชการซึ่งได้ใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามมาตรา ๑๗ และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องที่อื่นซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่ใหม่ได้

มาตรา ๑๙ สิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗

กำหนดให้มีอยู่ต่อไปนั้น ให้ยังคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะหมดสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓

มาตรา ๒๐ สิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการของข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ตามคำร้องขอของตนเองตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะหมดสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ
บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๑
สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการครู ข้าราชการการศาลยุติธรรม
และข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

ตำแหน่งระดับ ๑		ตำแหน่งระดับ ๒		ตำแหน่งระดับ ๓		ตำแหน่งระดับ ๔		ตำแหน่งระดับ ๕	
ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท
ขั้นที่ ๑ - ๔.๕	๘๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๖๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๙๕๐
ขั้นที่ ๕ - ๑๐.๕	๑,๐๐๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๑,๖๐๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๑,๙๕๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๒,๔๐๐
ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๕๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๙๕๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๒,๓๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๓,๐๐๐

ตำแหน่งระดับ ๖		ตำแหน่งระดับ ๗		ตำแหน่งระดับ ๘		ตำแหน่งระดับ ๙		ตำแหน่งระดับ ๑๐ ขึ้นไป	
ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท
ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๒,๔๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๑๐.๕	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๔,๐๐๐
ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๔,๐๐๐	ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
		ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป		ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๔,๐๐๐				

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๒
สำหรับข้าราชการตุลาการ

ตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา	ตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล	ตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นที่ได้รับเงินเดือนชั้น ๒	ตั้งแต่ตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นที่ได้รับเงินเดือนชั้น ๓ ถึงตำแหน่งประธานศาลฎีกา
ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๒,๔๐๐	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๓,๐๐๐	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๓,๕๐๐	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๔,๐๐๐

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๓
สำหรับข้าราชการอัยการ

ตำแหน่งอัยการผู้ช่วย	ตั้งแต่ตำแหน่งอัยการจังหวัดผู้ช่วยถึงตำแหน่งอัยการประจำกอง	ตั้งแต่ตำแหน่งรองอัยการจังหวัดถึงตำแหน่งอัยการประจำกรม	ตั้งแต่ตำแหน่งอัยการจังหวัดประจำกรมถึงตำแหน่งอัยการสูงสุด
ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๒,๔๐๐	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๓,๐๐๐	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๓,๕๐๐	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท ๔,๐๐๐

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๕
สำหรับข้าราชการทหาร

ระดับ พ. ๒	ระดับ พ. ๑		ระดับ พ. ๒		ระดับ พ. ๓		ระดับ พ. ๑	
	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน
ชั้นที่ ๑ - ๔.๕	๘๐๐	ชั้นที่ ๑ - ๔.๕	๘๐๐	ชั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๖๐๐	ชั้นที่ ๑ - ๗.๕	๑,๖๐๐	ชั้นที่ ๑ - ๗.๕
ชั้นที่ ๕ - ๑๐.๕	๑,๐๐๐	ชั้นที่ ๕ - ๙.๕	๑,๐๐๐	ชั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๑,๖๐๐	ชั้นที่ ๘ - ๑๑.๕	๑,๖๐๐	ชั้นที่ ๘ - ๑๑.๕
ชั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๒๕๐	ชั้นที่ ๑๐ - ๑๔.๕	๑,๒๕๐	ชั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๙๕๐	ชั้นที่ ๑๒ - ๑๕.๕	๑,๙๕๐	ชั้นที่ ๑๒ - ๑๕.๕
		ชั้นที่ ๑๕ ขึ้นไป	๑,๕๐๐			ชั้นที่ ๑๖ ขึ้นไป	๒,๔๐๐	ชั้นที่ ๑๖ ขึ้นไป

หมายเหตุ สำหรับอัตราเงินเดือนชั้นพิเศษที่กำหนดไว้เพื่อใช้เฉพาะกาลตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ให้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามอัตราดังต่อไปนี้

ชั้นพิเศษเงินเดือน ๔,๑๐๐ - ๔,๘๐๐ บาท มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ ๘๐๐ บาท

ชั้นพิเศษเงินเดือน ๔,๙๐๐ - ๕,๘๘๐ บาท มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท

ชั้นพิเศษเงินเดือน ๖,๐๒๐ - ๗,๕๕๐ บาท มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ ๑,๒๕๐ บาท

ชั้นพิเศษเงินเดือน ๗,๖๒๐ - ๘,๕๓๐ บาท มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ ๑,๖๐๐ บาท

ระดับ น. ๒	ระดับ น. ๓		ระดับ น. ๔		ระดับ น. ๕		ระดับ น. ๖ ขึ้นไป	
	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ชั้นเงินเดือน
ชั้นชั่วคราว- ชั้นที่ ๑.๕	๑,๙๕๐	ชั้นชั่วคราว- ชั้นที่ ๑.๕	๒,๔๐๐	ชั้นชั่วคราว- ชั้นที่ ๕.๕	๓,๕๐๐	ชั้นที่ ๑ - ๕.๕	๓,๕๐๐	ชั้นที่ ๑ - ๕.๕
ชั้นที่ ๒ - ๕.๕	๒,๔๐๐	ชั้นที่ ๒ ขึ้นไป	๓,๐๐๐	ชั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๔,๐๐๐		๔,๐๐๐	
ชั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๓,๐๐๐							

หมายเหตุ : - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการวินิจฉัยสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ อีกทั้งเพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการ จึงสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเบิกค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าซื้อ และค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เนื่องจากได้มีการปรับปรุงบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการอัยการท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงต้องปรับปรุงบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการให้สอดคล้องกับบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(สำเนา)
พระราชกฤษฎีกา
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓(๑) (๒) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ข้าราชการผู้ใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ข้าราชการเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชี อัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้ซึ่ง

(๑) ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว

(๒) มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่โดยไม่มีหนี้ ค้างชำระกับสถาบันการเงิน

(๓) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการผู้ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ ที่เป็นท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ด้วย

ข้าราชการผู้ใดได้รับเงินเดือนไม่ตรงกับที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้าย พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามส่วนของเงินเดือนโดยคำนวณตามวิธีการที่กระทรวงการคลัง กำหนด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๑ สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการครู ข้าราชการศาลยุติธรรม และข้าราชการตุรการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๑ สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการศาลยุติธรรม และข้าราชการตุรการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้แทน

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๒ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ

มาตรา ๖ บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๒ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ให้มีผลใช้บังคับแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับเงินเดือนตามพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งได้เบิกเงินค่าเช่าบ้านตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๑ สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการครู ข้าราชการศาลยุติธรรม และข้าราชการตุรการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไปก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่มีเงินส่วนต่างของอัตราค่าเช่าบ้านตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๒ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ กับบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน ข้าราชการหมายเลข ๑ สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการครู ข้าราชการศาลยุติธรรม และข้าราชการตุรการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้มีสิทธิได้รับเงินส่วนต่างของอัตราค่าเช่าบ้านที่ยังไม่ได้รับนั้น

มาตรา ๗ สิทธิของข้าราชการผู้ที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ ให้เริ่มมีสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเมื่อได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ
บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๑
สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการศาลยุติธรรม
และข้าราชการธุรการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

ตำแหน่งระดับ ๑		ตำแหน่งระดับ ๒		ตำแหน่งระดับ ๓		ตำแหน่งระดับ ๔		ตำแหน่งระดับ ๕	
ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท
ขั้นที่ ๑ - ๔.๕	๘๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๖๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๙๕๐
ขั้นที่ ๕ - ๑๐.๕	๑,๐๐๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๑,๖๐๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๑,๙๕๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๒,๔๐๐
ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๕๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๙๕๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๒,๓๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๓,๐๐๐

ตำแหน่งระดับ ๖		ตำแหน่งระดับ ๗		ตำแหน่งระดับ ๘		ตำแหน่งระดับ ๙		ตำแหน่งระดับ ๑๐ ขึ้นไป	
ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท
ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๒,๔๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๑๐.๕	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๔,๐๐๐
ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๔,๐๐๐	ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
				ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๔,๐๐๐				

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๖
สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูผู้ช่วย		ตำแหน่งระดับ คศ. ๑		ตำแหน่งระดับ คศ. ๒	
เงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	เงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	เงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท
ถ้าได้เงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับจาก เงินเดือนน้อยไปหามาก ถ้าได้ปีที่	๑,๒๕๐	ถ้าได้เงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับจาก เงินเดือนน้อยไปหามาก ถ้าได้ปีที่	๑,๒๕๐	ถ้าได้เงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับจาก เงินเดือนน้อยไปหามาก ถ้าได้ปีที่	๒,๔๐๐
ถ้าได้เงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับจาก เงินเดือนน้อยไปหามาก ถ้าได้ปีที่	๑,๖๐๐	ถ้าได้เงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับจาก เงินเดือนน้อยไปหามาก ถ้าได้ปีที่	๑,๖๐๐	ขั้นที่	๓,๐๐๐
ขั้นที่	๑ - ๔.๕	ถ้าได้เงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับจาก เงินเดือนน้อยไปหามาก ถ้าได้ปีที่	๑,๖๐๐	ขั้นที่	๓,๕๐๐
ขั้นที่	๕ - ๘.๕	ขั้นที่	๑,๙๕๐	ขั้นที่	
ขั้นที่	๙ - ๑๒.๕	ขั้นที่	๒,๔๐๐	ขั้นที่	
ขั้นที่	๑๓ ขึ้นไป	ขั้นที่	๓,๐๐๐	ขั้นที่	

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๒
สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ต่อ)

ตำแหน่งระดับ คศ. ๓		ตำแหน่งระดับ คศ. ๔		ตำแหน่งระดับ คศ. ๕	
เงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	เงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเงินเดือนและ/บาท
ลำดับเงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับไปหาก เงินเดือนน้อยไปหาก ลำดับที่	๑ - ๘	๒,๔๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๔,๐๐๐
ลำดับเงินเดือนที่ต่ำกว่า ขั้นต่ำของอันดับไปหาก เงินเดือนน้อยไปหาก ลำดับที่	๙ - ๑๖	๓,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
	๑ - ๕.๕				
	๖ - ๑๐.๕				
	๑๑ - ๒๔				

หมายเหตุ : - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ยังคงมีข้อยกเว้นที่ข้าราชการจะไม่ได้รับค่าเช่าบ้าน หากเป็นกรณีที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปราชการ ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ สมควรปรับปรุงสิทธิการได้รับค่าเช่าบ้าน ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้มีบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านสำหรับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้เปลี่ยนแปลงระบบตำแหน่งใหม่ เพื่อให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านในอัตรา ที่ถูกต้องและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(สำเนา)
พระราชกฤษฎีกา
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
เป็นปีที่ ๖๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๑ สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการศาลยุติธรรม และข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ หมายเลข ๑ สำหรับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการศาลยุติธรรม และข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้แทน

มาตรา ๔ ให้เพิ่มบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๗ สำหรับข้าราชการพลเรือน ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ
บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๑
สำหรับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการศาลยุติธรรม
และข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

ตำแหน่งระดับ ๑		ตำแหน่งระดับ ๒		ตำแหน่งระดับ ๓		ตำแหน่งระดับ ๔		ตำแหน่งระดับ ๕	
ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท
ขั้นที่ ๑ - ๔.๕	๘๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๖๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๑,๙๕๐
ขั้นที่ ๕ - ๑๐.๕	๑,๐๐๐	ขั้นที่ ๒ - ๑๐.๕	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๒ - ๑๐.๕	๑,๖๐๐	ขั้นที่ ๒ - ๑๐.๕	๑,๙๕๐	ขั้นที่ ๒ - ๑๐.๕	๒,๔๐๐
ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๒๕๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๕๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๑,๙๕๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๒,๓๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๓,๐๐๐

ตำแหน่งระดับ ๖		ตำแหน่งระดับ ๗		ตำแหน่งระดับ ๘		ตำแหน่งระดับ ๙		ตำแหน่งระดับ ๑๐ ขึ้นไป	
ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท	ขั้นเงินเดือน	ค่าเช่าบ้าน ไม่เกิน เดือนละ/บาท
ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๒,๔๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๑๐.๕	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๑ - ๕.๕	๔,๐๐๐
ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๓,๐๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๖ - ๑๐.๕	๓,๕๐๐	ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๔,๐๐๐	ขั้นที่ ๖ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
		ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๔,๐๐๐	ขั้นที่ ๑๑ ขึ้นไป	๔,๐๐๐				

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๗
สำหรับข้าราชการพลเรือน

ตำแหน่งประเภทบริหาร	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับต้น	ตั้งแต่ ๒๓,๒๓๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๙๐๐ ตั้งแต่ ๒๙,๙๐๐ ขึ้นไป	๓,๕๐๐ ๔,๐๐๐
ระดับสูง	-	๔,๐๐๐

ตำแหน่งประเภทอำนวยการ	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับต้น	ตั้งแต่ ๑๘,๙๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๔,๓๑๐ ตั้งแต่ ๒๔,๓๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๘๐๐ ตั้งแต่ ๒๙,๘๐๐ ขึ้นไป	๓,๐๐๐ ๓,๕๐๐ ๔,๐๐๐
ระดับสูง	ตั้งแต่ ๒๓,๒๓๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๙๐๐ ตั้งแต่ ๒๙,๙๐๐ ขึ้นไป	๓,๕๐๐ ๔,๐๐๐

**บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๗
สำหรับข้าราชการพลเรือน (ต่อ)**

ตำแหน่งประเภทวิชาการ	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับปฏิบัติการ	ตั้งแต่ ๖,๘๐๐ แต่ไม่ถึง ๘,๓๒๐	๑,๒๕๐
	ตั้งแต่ ๘,๓๒๐ แต่ไม่ถึง ๑๐,๑๙๐	๑,๖๐๐
	ตั้งแต่ ๑๐,๑๙๐ แต่ไม่ถึง ๑๓,๑๐๐	๑,๙๕๐
	ตั้งแต่ ๑๓,๑๐๐ แต่ไม่ถึง ๑๖,๐๗๐	๒,๔๐๐
	ตั้งแต่ ๑๖,๐๗๐ ขึ้นไป	๓,๐๐๐
ระดับชำนาญการ	ตั้งแต่ ๑๒,๕๓๐ แต่ไม่ถึง ๑๕,๔๑๐	๒,๔๐๐
	ตั้งแต่ ๑๕,๔๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๔,๒๕๐	๓,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๒๔,๒๕๐ ขึ้นไป	๓,๕๐๐
ระดับชำนาญการพิเศษ	ตั้งแต่ ๑๘,๙๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๔,๓๑๐	๓,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๒๔,๓๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๘๐๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๒๙,๘๐๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
ระดับเชี่ยวชาญ	ตั้งแต่ ๒๓,๒๓๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๙๐๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๒๙,๙๐๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
ระดับทรงคุณวุฒิ	-	๔,๐๐๐

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข ๗
สำหรับข้าราชการพลเรือน (ต่อ)

ตำแหน่งประเภททั่วไป	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับปฏิบัติงาน	ตั้งแต่ ๔,๖๓๐ แต่ไม่ถึง ๕,๕๓๐	๘๐๐
	ตั้งแต่ ๕,๕๓๐ แต่ไม่ถึง ๖,๘๐๐	๑,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๖,๘๐๐ แต่ไม่ถึง ๘,๓๒๐	๑,๒๕๐
	ตั้งแต่ ๘,๓๒๐ แต่ไม่ถึง ๑๐,๖๔๐	๑,๖๐๐
	ตั้งแต่ ๑๐,๖๔๐ แต่ไม่ถึง ๑๓,๑๐๐	๑,๙๕๐
	ตั้งแต่ ๑๓,๑๐๐ ขึ้นไป	๒,๓๐๐
ระดับชำนาญงาน	ตั้งแต่ ๑๐,๑๙๐ แต่ไม่ถึง ๑๒,๕๓๐	๑,๙๕๐
	ตั้งแต่ ๑๒,๕๓๐ แต่ไม่ถึง ๑๖,๐๗๐	๒,๔๐๐
	ตั้งแต่ ๑๖,๐๗๐ ขึ้นไป	๓,๐๐๐
ระดับอาวุโส	ตั้งแต่ ๑๕,๔๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๔,๒๕๐	๓,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๒๔,๒๕๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๘๐๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๒๙,๘๐๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
ระดับพิเศษพิเศษ	-	๔,๐๐๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือ เนื่องจากได้มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลเป็นการปรับปรุงระบบตำแหน่งข้าราชการพลเรือนโดยยกเลิกระดับตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนที่ได้ใช้มาแต่เดิม และปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือน สมควรปรับปรุงบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ ให้สอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตามบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำชั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยนำอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการสำหรับข้าราชการพลเรือนมากำหนดแยกต่างหากไว้เป็นอีกบัญชีหนึ่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(สำเนา)
พระราชกฤษฎีกา
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖
เป็นปีที่ ๖๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๗/๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้โอนมาเป็นข้าราชการไม่ว่าครั้งใดก็ตาม การบรรจุและแต่งตั้งผู้โอนมาเป็นข้าราชการนั้นในท้องที่ใด ให้ถือว่าเป็นการบรรจุและแต่งตั้งในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกตามพระราชกฤษฎีกานี้ และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ จนกว่าจะได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามมาตรา ๗”

มาตรา ๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ได้โอนมาเป็นข้าราชการและมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ มีผลใช้บังคับ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการต่อไป

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นโอนมาเป็นข้าราชการและขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(สำเนา)

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๙

โดยที่ได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีผลเป็นการยกเลิกพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการขึ้นใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๖ วรรคสอง มาตรา ๗ วรรคสอง มาตรา ๘ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๗ (๓) และ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ กระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และหลักเกณฑ์อื่นใดที่เกี่ยวกับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๗ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากข้อกำหนดดังกล่าว ให้ปลัดกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง แล้วแต่กรณี เป็นผู้วินิจฉัย ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความประหยัดและประโยชน์ของราชการเป็นสำคัญ แล้วแจ้งให้ปลัดกระทรวงการคลังทราบด้วย

นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการหารือหรือขอทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๕ บรรดาแบบพิมพ์ที่ใช้เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน ให้เป็นไปตามแบบทำระเบียบนี้ หรือตามที่กรมบัญชีกลางกำหนดในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๖ ให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านยื่นคำขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ทำระเบียบนี้ ณ สำนักงานที่ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติราชการ เว้นแต่ระเบียบนี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗ การยื่นแบบ ๖๐๐๕ ให้ยื่นต่อผู้รับรองการมีสิทธิตามข้อ ๘ พร้อมด้วยสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีการยื่นหลักฐานที่เป็นสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ต้องแนบสัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน แล้วแต่กรณี เป็นหลักฐานประกอบด้วย และหากวงเงินในสัญญาดังกล่าวต่ำกว่าสัญญาเงินกู้ ข้าราชการผู้ใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาดังกล่าว จะต้องมีภาระผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

ข้อ ๘ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้รับรองการมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านของข้าราชการในสังกัดในแบบ ๖๐๐๕

(๑) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง ให้เลขานุการรัฐมนตรี เลขานุการกรมหรือหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้รับรอง

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในภูมิภาคหรือแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม ให้หัวหน้าสำนักงานซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๖ หรือเทียบเท่า เป็นผู้รับรอง

(๒) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับรอง

(๓) ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มียศตั้งแต่พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี หรือพันตำรวจตรีขึ้นไป เป็นผู้รับรอง

ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปอย่างน้อยหนึ่งระดับหรือหนึ่งชั้นยศ เป็นผู้รับรองการมีสิทธิของบุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ซึ่งมีได้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในวรรคสาม

ให้ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไปหรือเทียบเท่า ข้าราชการทหารที่มียศพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือข้าราชการตำรวจที่มียศพันตำรวจเอกขึ้นไป เป็นผู้รับรองการมีสิทธิของตนเอง

ข้อ ๙ เมื่อมีการรับรองสิทธิขอรับค่าเช่าบ้านแล้ว ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิก ค่าเช่าบ้านตามข้อ ๑๐ แต่งตั้งข้าราชการจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเช่าบ้าน ให้ตรวจสอบว่าได้เช่าบ้านและพักอาศัยอยู่จริง ระยะเวลาเริ่มต้นของการเช่าบ้านและการเข้าพักอาศัย ตลอดจนความเหมาะสมของอัตราค่าเช่าบ้านเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพแห่งบ้าน

(๒) กรณีเช่าซื้อบ้านหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้าน ให้ตรวจสอบสัญญาเช่าซื้อบ้านหรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน วงเงินเช่าซื้อหรือวงเงินกู้ เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และวันเริ่มต้นการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้าน

เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียดครบถ้วนแล้ว ให้จัดทำรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านตามแบบท้ายระเบียบนี้ เสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน ข้าราชการตามข้อ ๑๐ เพื่อพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายต่อไป

ข้อ ๑๐ การอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านในแบบ ๖๐๐๕ ให้เป็นอำนาจของบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมายซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๗ หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่มียศตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือพันตำรวจโทขึ้นไป

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคหรือแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมจะมอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานซึ่งเป็นผู้เบิกเงินจากคลัง เป็นผู้อนุมัติสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้

(๒) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้หัวหน้าส่วนราชการซึ่งเป็นผู้เบิกเงินจากคลังเป็นผู้อนุมัติ เว้นแต่เป็นการเบิกค่าเช่าบ้านของหัวหน้าส่วนราชการนั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ

สำหรับค่าเช่าบ้านของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่เบิกเงินจากสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นผู้อนุมัติ

ข้อ ๑๑ ข้าราชการซึ่งได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิแล้ว ให้ยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ประจำเดือนตามแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ท้ายระเบียบนี้ พร้อมหลักฐานการชำระเงิน ณ สำนักงานที่ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติราชการ

ให้บุคคลตามข้อ ๑๐ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒ ค่าเช่าบ้านถือเป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อส่วนราชการได้รับแบบ ๖๐๐๖ และให้เบิกจ่าย จากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ได้รับแบบดังกล่าว

ข้อ ๑๓ สัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ตามข้อ ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ หรืออย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาเช่าบ้าน ต้องระบุวัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา ชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่า วันเริ่มต้น แห่งสัญญาเช่า ระยะเวลาการเช่า วันสิ้นสุดสัญญาเช่า และอัตราค่าเช่าต่อเดือน

(๒) สัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ให้ใช้ตามแบบสัญญาของสถาบันการเงินได้ โดยต้องระบุชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่าซื้อหรือสถานที่กู้เงิน วันเริ่มต้นแห่งสัญญา ระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อ หรือการผ่อนชำระเงินกู้ วันสิ้นสุดสัญญา จำนวนวงเงินที่เช่าซื้อหรือวงเงินกู้ และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน

ข้อ ๑๔ การทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านของข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ต้องทำกับสถาบันการเงิน ดังต่อไปนี้

(๑) ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์

(๒) รัฐวิสาหกิจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเคหะ หรือดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อเช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระราคาบ้าน

(๓) สหกรณ์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเคหะ

(๔) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๕) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

(๖) บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งดำเนินกิจการรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินตาม (๑)

(๗) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเคหะ หรือการให้เช่าซื้อบ้าน หรือให้กู้ยืมเพื่อชำระราคาบ้าน

ข้อ ๑๕ ให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านยื่นแบบ ๖๐๐๕ ฉบับใหม่ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) โอนย้ายโดยเปลี่ยนสังกัดหรือเปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน

(๒) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่โดยไม่เปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน

(๓) เปลี่ยนแปลงสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อบ้าน หรือสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

ในกรณีนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิม มาเบิกต่อเนื่องในท้องที่ใหม่ ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๙ วรรคหนึ่ง ตรวจสอบหลักฐานที่นำมา เบิกค่าเช่าบ้านในช่วงเวลาที่รับราชการในท้องที่เดิมและระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน แล้วดำเนินการต่อไปตามข้อ ๙ วรรคสอง ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑

ข้อ ๑๖ การรับรองสิทธิและการอนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการตามข้อ ๑๕ (๒) ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้บุคคลตามข้อ ๘ ประจำสำนักงานที่ผู้ใช้สิทธิไปปฏิบัติราชการเป็นผู้รับรองสิทธิในแบบ ๖๐๐๕

(๒) ให้บุคคลตามข้อ ๑๐ ประจำสำนักงานที่เบิกเงินเดือนของผู้ใช้สิทธิเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในแบบ ๖๐๐๕ และแบบ ๖๐๐๖

ข้อ ๑๗ ข้าราชการผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในอัตราที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับเงินเดือนหรือเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ให้ยื่นหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการเบิกจ่ายโดยไม่ต้องยื่นแบบ ๖๐๐๕ ใหม่

ข้อ ๑๘ ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านซึ่งได้ยื่นแบบ ๖๐๐๕ ไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติต่อมาได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในสังกัดเดิม ไม่ว่าจะอยู่ในท้องที่เดียวกันหรือต่างท้องที่ หรือได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่โดยไม่เปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน ให้ยื่นแบบ ๖๐๐๕ และแบบ ๖๐๐๖ พร้อมทั้งหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าซื้อ หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ในช่วงเวลาที่ตนมีสิทธิ ณ สำนักงานเดิมที่สำนักงานใหม่

ในกรณีที่ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง หากได้รับอนุมัติในแบบ ๖๐๐๕ ไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้ยื่นแบบ ๖๐๐๖ หรือยื่นไว้แล้วแต่ยังไม่ได้รับอนุมัติ ให้ยื่นแบบ ๖๐๐๖ ใหม่ พร้อมทั้งหลักฐานตามวรรคหนึ่งที่สำนักงานใหม่ สำหรับแบบ ๖๐๐๕ ที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้สำนักงานเดิมจัดส่งให้สำนักงานใหม่โดยเร็ว

ข้อ ๑๙ ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้รับคำสั่งให้โอนไปรับราชการประจำสำนักงานใหม่ โดยเปลี่ยนสังกัด แต่ยังไม่ได้ยื่นขอรับค่าเช่าบ้านหรือยังไม่ได้ยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านในช่วงเวลาที่ตนมีสิทธิ ณ สำนักงานเดิม ให้ยื่นแบบ ๖๐๐๕ และแบบ ๖๐๐๖ ที่สำนักงานเดิม

ข้อ ๒๐ การยื่นขอรับค่าเช่าบ้านหรือขอเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านซึ่งถึงแก่กรรม หรือเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากราชการไปก่อนยื่นคำขอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีถึงแก่กรรม ให้ทายาทของข้าราชการผู้นั้นยื่นคำขอ ณ สำนักงานที่รับราชการครั้งสุดท้าย

(๒) กรณีเกษียณอายุราชการหรือลาออกจากราชการ ให้ข้าราชการผู้นั้น ยื่นคำขอ ณ หน่วยงานผู้เบิกบ้านญาติ หรือสำนักงานที่รับราชการครั้งสุดท้าย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๑ ภายใต้บังคับข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน แต่คู่สมรสได้เช่าบ้านเช่าซื้อบ้าน หรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านในระหว่างสมรสและปรากฏชื่อคู่สมรสแต่เพียงผู้เดียวในสัญญาเช่าบ้าน สัญญาเช่าซื้อ สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน สัญญาซื้อขายที่ดินหรือบ้านพร้อมที่ดิน สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน โฉนดที่ดิน หรือหลักฐานการชำระเงิน ให้ข้าราชการผู้นั้นนำหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ นับแต่วันที่มิสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ข้าราชการผู้ใดมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านให้ข้าราชการผู้นั้นนำหลักฐานการชำระเงินและสำเนาคำพิพากษาดังกล่าวมาเป็นหลักฐานประกอบการยื่นแบบ ๖๐๐๕ และแบบ ๖๐๐๖ โดยไม่ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๘

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่มีการขยายวงเงินกู้หรือขยายระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ให้นำหลักฐานการผ่อนชำระมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการผ่อนชำระที่เหลืออยู่ของ สัญญาเงินกู้ฉบับแรกที่ได้ยื่นไว้และได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิแล้วเท่านั้น

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ที่ค้างชำระอยู่เนื่องจากสถาบันการเงินเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย ทั้งนี้ ต้องมิใช่เหตุจากผู้กู้

ข้อ ๒๔ การย้ายสถานที่ทำการของสำนักงานไปตั้งในท้องที่ใหม่ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกา ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ท้องที่ใหม่ที่อยู่ใกล้เคียงกับท้องที่ตั้งสำนักงานเดิมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การย้ายที่ตั้งสำนักงานจากกรุงเทพมหานครไปจังหวัดใกล้เคียง ต้องเป็นเขตท้องที่ ใกล้เคียงหรือติดต่อกับกรุงเทพมหานครและมีรถยนต์โดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้บริการ ตามบัญชี รายชื่อท้องที่ใกล้เคียงท้ายระเบียบนี้

(๒) การย้ายที่ตั้งสำนักงานภายในจังหวัดเดียวกันหรือระหว่างจังหวัด ต้องเป็นเขตท้องที่ ติดต่อกันและมีขนส่งสาธารณะประจำทางให้บริการ

ข้อ ๒๕ ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ให้เบิกจ่ายค่าเช่าบ้านได้ตามอัตราเงินเดือนสุทธิ แต่ถ้าอัตราเงินเดือนสุทธิขั้นใดไม่ตรงกับอัตราเงินเดือนในบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน ข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้เบิกในอัตราที่ใกล้เคียงแต่ไม่เกินอัตราเงินเดือนสุทธิที่ได้รับ

ข้อ ๒๖ ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านซึ่งมีเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชาหรือเงินเพิ่ม การเลื่อนฐานะหรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติหรือสำหรับการสู้รบ ให้นำเงินเพิ่มดังกล่าว มารวมกับเงินเดือนสุทธิที่ได้รับ แล้วเทียบกับอัตราเงินเดือนตามขั้นเงินเดือนในระดับหรือขั้นยศที่ได้รับในปัจจุบัน หรือขั้นเงินเดือนใกล้เคียงในระดับหรือขั้นยศเดียวกันหรือระดับหรือขั้นยศถัดไปตามลำดับ แล้วให้ได้รับค่าเช่าบ้าน ตามขั้นเงินเดือนนั้น

กรณีที่ต้องเบิกลดเนื่องจากการปรับขั้นเงินเดือน ให้นำเงินเดือนสุทธิที่หักเบิกลดเนื่องจากการปรับขั้น เงินเดือนแล้วเทียบกับอัตราเงินเดือนตามขั้นเงินเดือนในระดับหรือขั้นยศที่ได้รับในปัจจุบันหรือขั้นเงินเดือนใกล้เคียง ในระดับหรือขั้นยศเดียวกันหรือระดับหรือขั้นยศต่ำลงมาตามลำดับ แล้วให้ได้รับค่าเช่าบ้านตามขั้นเงินเดือนนั้น

กรณีที่หักเบิกลดแล้ว เงินเดือนสุทธิต่ำกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน แต่ละประเภท ให้ได้รับค่าเช่าบ้านเท่าที่จ่ายจริงแต่ต้องไม่เกินเดือนละ ๘๐๐ บาท

ข้อ ๒๗ บรรดาประกาศและคำสั่งกระทรวงการคลังเกี่ยวกับค่าเช่าบ้านที่ใช้ก่อนระเบียบนี้ มีผลใช้บังคับ ให้ใช้ต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๒๘ ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

หม่อมราชวงศ์ ปรีดิยาธร เทวกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ท้องที่ใกล้เคียงกรณีกรุงเทพมหานครกับจังหวัดใกล้เคียง

๑. จังหวัดนนทบุรี

- ๑.๑ อำเภอเมืองนนทบุรี
- ๑.๒ อำเภอบางกรวย
- ๑.๓ อำเภอบางบัวทอง
- ๑.๔ อำเภอบางใหญ่
- ๑.๕ อำเภอปากเกร็ด

๒. จังหวัดปทุมธานี

- ๒.๑ อำเภอเมืองปทุมธานี
- ๒.๒ อำเภอลองหลวง
- ๒.๓ อำเภอธัญบุรี
- ๒.๔ อำเภอลำลูกกา

๓. จังหวัดสมุทรปราการ

- ๓.๑ อำเภอเมืองสมุทรปราการ
- ๓.๒ อำเภอบางบ่อ
- ๓.๓ อำเภอบางพลี
- ๓.๔ อำเภอพระประแดง
- ๓.๕ อำเภอพระสมุทรเจดีย์

๔. จังหวัดสมุทรสาคร

- ๔.๑ อำเภอเมืองสมุทรสาคร

๕. จังหวัดนครปฐม

- ๕.๑ อำเภอพุทธมณฑล

แบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕)

เลขที่/.....

ส่วนที่ ๑ การขอรับค่าเช่าบ้าน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๑. ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

ขอรับรับค่าเช่าบ้านต่อ..... (ผู้อนุมัติ)

๒. ข้าพเจ้า เริ่มรับราชการและปฏิบัติงานครั้งแรก กลับเข้ารับราชการและปฏิบัติงานในตำแหน่ง.....

ท้องที่ ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

เงินเดือน..... บาท (.....) เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๓. บัดนี้

จังหวัด.....กรม.....กระทรวง.....ได้มีคำสั่งให้ข้าพเจ้ารับราชการประจำตำแหน่ง.....

เงินเดือน..... บาท ท้องที่ ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... โดยได้รายงานตัวเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๔. ข้าพเจ้าได้ เช่าบ้านพักเพื่ออยู่อาศัย เช่าซื้อบ้านเพื่อที่อยู่อาศัย

บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตามสัญญาเช่า/สัญญาเช่าซื้อ ฉบับลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเจ้าของบ้าน/ผู้ให้เช่าช่วง/ผู้ให้เช่าซื้อ.....

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.....หรือ.....

เลขประจำตัวบัตรประชาชน.....

บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....ในอัตราเดือนละ.....บาท

๕. ข้าพเจ้าได้ กู้ยืมเงินเพื่อซื้อบ้าน กู้ยืมเงินเพื่อปลูกสร้างบ้าน

บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

๕.๑ ชื่อผู้ให้กู้.....(สาขา).....

ตั้งอยู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

จำนวน.....บาท (.....)

ชำระเงินกู้เดือนละ.....บาท (.....) ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ตามสัญญากู้ยืมเงิน ฉบับลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๕.๒ ชื่อผู้ขาย/ผู้รับจ้างปลูกสร้างบ้าน

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร หรือ

เลขประจำตัวบัตรประชาชน

บ้านเลขที่.....ซอย..... ถนน.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... ตามสัญญาซื้อขาย/สัญญาจ้าง ฉบับลงวันที่.....

เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้าจึงขออนุญาตเบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิที่พึงจะได้รับตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการตั้งแต่วันที่.....เดือน..... พ.ศ. เป็นต้นไป และขอรับรองว่าข้าพเจ้ามีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทุกประการ

(ลงชื่อ)

(.....)

ส่วนที่ ๒ การรับรอง

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ แล้วเห็นว่า ข้าราชการผู้นี้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ ๓ การอนุมัติ

อนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านได้ตามสิทธิ

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

แบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖)

๑. การขอเบิกและการรับรอง

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....

๑. ขอยื่นเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ดังนี้

๑.๑ ข้าพเจ้าได้จ่ายเงิน ค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าซื้อ ค่าผ่อนชำระเงินกู้

ให้แก่.....ประจำเดือน.....

ตามใบเสร็จรับเงิน ฉบับ เป็นจำนวน บาท (.....)

๑.๒ ข้าพเจ้าได้รับเงินเดือน เดือนละ.....บาท (.....)

มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามที่ได้รับอนุมัติในแบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) เลขที่.....
ไม่เกินเดือนละ.....บาท (.....)

๑.๓ ข้าพเจ้าขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านประจำเดือน
รวม..... เดือน เป็นเงิน..... บาท (.....)

๑.๔ พร้อมทั้งข้าพเจ้าได้แนบบใบเสร็จรับเงิน จำนวน.....ฉบับ มาด้วยแล้ว

๒. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่ให้ไว้ข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และข้าพเจ้ามีสิทธิได้รับเงินค่าเช่าบ้าน
ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบทุกประการแล้ว

(ลงชื่อ) ผู้ขอเบิก

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

๒. การอนุมัติ

อนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านได้ตามสิทธิ

ตั้งแต่วันที่..... เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่เดือน..... พ.ศ.

๓. การรับเงิน

ได้รับเงินค่าเช่าบ้านจำนวน บาท (.....)

ไว้ถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ) ผู้รับเงิน

(.....)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

(ลงชื่อ) ผู้จ่ายเงิน

(.....)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

แบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน

๑. ชื่อ-นามสกุล..... ตำแหน่ง.....
สังกัด.....

๒. ได้เช่าบ้าน เช่าซื้อบ้าน เลขที่..... ซอย.....
ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... ตามสัญญาลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.
ค่าเช่าบ้านหรือค่าเช่าซื้อบ้านเดือนละ..... บาท (.....)

๓. การกู้ยืมเงินเพื่อชำระราคาบ้าน ซื้อ จ้างปลูกสร้างบ้าน
บ้านเลขที่..... ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ทำสัญญาเงินกู้กับ.....
จำนวน..... บาท (.....)
ชำระเงินกู้เดือนละ..... บาท (.....)
ตามสัญญาลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ทำสัญญาซื้อบ้าน สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน
กับ.....
ราคา..... บาท (.....)
ตามสัญญาลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

บ้านตั้งอยู่บนที่ดิน โฉนดที่ดิน เอกสารสิทธิอื่น (ระบุ).....
เลขที่..... เลขที่ที่ดิน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
เป็นกรรมสิทธิ์ของ.....

/การรับรองของ ...

การรับรองของคณะกรรมการ

ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ขอรับรองว่า.....
.....
.....

(ลงชื่อ)กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ)กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ)กรรมการ
(.....)
วันที่.....

หมายเหตุ คณะกรรมการควรตรวจสอบข้อเท็จจริงในแนวทางดังต่อไปนี้ เพื่อสรุปความเห็นต่อผู้อนุมัติการเบิก
ค่าเช่าบ้าน

๑. บุคคลที่ทำนิติกรรมต่าง ๆ มีตัวตนหรือไม่
๒. สำหรับกรณีบ้านเช่าต้องตรวจสอบให้ทราบว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร ในกรณีที่ผู้ให้เช่าไม่ใช่เจ้าของ
บ้าน ต้องตรวจสอบสัญญาเช่าจากเจ้าของบ้านด้วย
๓. สภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่า เช่าซื้อ หรือราคาซื้อขาย หรือไม่
๔. ขนาดบ้านเหมาะสมกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันอยู่จริง เพียงใด
๕. ในกรณีที่เช่าบ้าน จะต้องตรวจสอบว่ามีความจำเป็นต้องเช่าจริงหรือไม่
๖. ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้าน ตั้งแต่เมื่อใด
๗. อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

(สำเนา)

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนและวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารราชการส่วนกลาง พ.ศ. ๒๕๔๗ กระทรวงการคลังจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๗ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙

“ให้ข้าราชการผู้ใช้สิทธิจัดส่งรายงานข้อมูลของข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้าน พร้อมการยื่นแบบ ๖๐๐๕ และให้ผู้มีอำนาจรับรองการมีสิทธิตามข้อ ๘ มีอำนาจพิจารณาปรับรายงานข้อมูลข้าราชการในการขอรับค่าเช่าบ้านที่ยื่น โดยให้แจ้งรายละเอียดประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการ และการโอน ย้าย ในกรณีเป็นการย้ายให้ชี้แจงข้อมูลว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

(๒) ข้อมูลการมีเคสสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๓) ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรสของข้าราชการ และให้แจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

(๔) ข้อมูลการมีเคสสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ รวมทั้งบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

(๕) ข้อมูลสถานะการมีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ หากในภายหลังมีกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้รับรองการมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านของข้าราชการในสังกัดในแบบ ๖๐๐๕

(๑) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง ให้เลขานุการรัฐมนตรี เลขานุการกรม หรือหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้รับรอง

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในภูมิภาคหรือแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม ให้หัวหน้าสำนักงานซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประเภททั่วไป ระดับชำนาญงานขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๖ หรือเทียบเท่า เป็นผู้รับรอง

(๒) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับรอง

(๓) ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มียศ ตั้งแต่พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี หรือพันตำรวจตรีขึ้นไป เป็นผู้รับรอง

ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปอย่างน้อยหนึ่งระดับหรือหนึ่งชั้นยศ เป็นผู้รับรองการมีสิทธิของบุคคล ตาม (๑) (๒) และ (๓) ซึ่งมีได้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในวรรคสาม

ให้ข้าราชการประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ประเภทอำนวยการ ประเภทบริหาร หรือดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหาร ที่มียศพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือข้าราชการตำรวจที่มียศพันตำรวจเอกขึ้นไป เป็นผู้รับรองการมีสิทธิของตนเอง”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๑๐ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมายซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป ประเภทอำนวยการ ประเภทบริหาร หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๗ หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหารที่มียศตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือข้าราชการตำรวจที่มียศพันตำรวจโทขึ้นไป”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๖ การรับรองสิทธิ การอนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านและการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการตามข้อ ๑๕ (๒) ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้บุคคลตามข้อ ๘ ประจำสำนักงานที่ผู้ใช้สิทธิไปปฏิบัติราชการเป็นผู้รับรองสิทธิในแบบ ๖๐๐๕

(๒) ให้บุคคลตามข้อ ๑๐ ประจำสำนักงานที่เบิกเงินเดือนของผู้ใช้สิทธิเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ ในแบบ ๖๐๐๕ และแบบ ๖๐๐๖

(๓) ให้บุคคลตามข้อ ๑๐ ประจำสำนักงานที่ผู้ใช้สิทธิไปปฏิบัติราชการเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามข้อ ๙”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคแรกของข้อ ๒๓ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๓ ในกรณีที่มีการขยายวงเงินกู้หรือขยายระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ให้นำหลักฐานการผ่อนชำระมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการผ่อนชำระที่เหลืออยู่ของ สัญญาเงินกู้ฉบับแรกเท่านั้น”

ข้อ ๘ การเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านข้าราชการที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับแต่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบเดิมจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ข้อ ๙ ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

กรณ์ จาติกวณิช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ครุฑ)

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๒๒.๓/ว ๑๐๖

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๑

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี เลขาธิการ อธิการบดี ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
อัยการสูงสุด ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๒ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๑

ตามที่กระทรวงการคลังกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พัก
ของทางราชการตามหนังสือที่อ้างถึง เพื่อให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติ นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการ
เข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการตามหนังสือกระทรวงการคลังที่อ้างถึง และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ
ในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการขึ้นใหม่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานในสังกัดทราบ
เพื่อถือปฏิบัติต่อไป อนึ่ง ท่านสามารถเปิดดูหนังสือนี้ได้ที่เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th อีกด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อุกฤษ ธรรมวาทีน

(นายอุกฤษ ธรรมวาทีน)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานค่าตอบแทนและสวัสดิการ

กลุ่มงานค่าตอบแทนและสวัสดิการ

โทร. ๐ - ๒๒๗๑ - ๐๖๘๖ ต่อ ๔๙๕๗, ๖๒๒๓

(สำเนา)

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นบทบัญญัติช่วยเหลือข้าราชการที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเพราะทางราชการเป็นเหตุให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้ เว้นแต่จะเช่าตามข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ ซึ่งข้าราชการที่ปฏิบัติราชการอยู่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก โดยยังไม่ได้รับคำสั่งให้ไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ จะไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ดังนั้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยของข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรก และให้การจัดบ้านพักของทางราชการ เป็นไปโดยถูกต้องในแนวทางเดียวกัน กระทรวงการคลังโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี จึงเห็นควร กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๒ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๐

บรรดาหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้แทน

ข้อ ๒ ให้ใช้หลักเกณฑ์นี้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ที่พักของแต่ละส่วนราชการจะกำหนดให้เป็นที่พักสำหรับข้าราชการระดับใดให้พิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม รวมทั้งความประหยัดและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญและสามารถปรับเปลี่ยนได้ ส่วนการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณหรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจจัดที่พัก และสามารถกำหนดวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อผู้มีอำนาจจัดที่พักของแต่ละส่วนราชการได้จัดที่พักให้แก่ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ประเภทอำนวยการ ประเภทบริหาร หรือดำรงตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไป หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหารซึ่งมียศพันโท นาวาโท นาวาอากาศโทขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจโทขึ้นไป หรือข้าราชการตุลาการและข้าราชการอัยการทุกระดับชั้น เข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการแล้ว ข้าราชการผู้นั้นจะต้องเข้าพักอาศัยไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านหรือไม่

(๒) ที่พักของแต่ละส่วนราชการนอกจากที่พักตาม (๑) ให้จัดข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงานลงมา ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการลงมา หรือดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ลงมา หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหารซึ่งมียศพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรีลงมา หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจตรีลงมา และเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเข้าพักอาศัยไม่ว่าข้าราชการผู้นั้นกำลังใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านอยู่หรือไม่ก็ตาม

(๓) ในการจัดที่พักตาม (๒) หากข้าราชการผู้ใดมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านและได้ใช้สิทธิ นำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการในท้องที่ ที่ปฏิบัติราชการอยู่ก่อนแล้ว ตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้ที่มีอำนาจจัดที่พักในท้องที่นั้นไม่ต้องจัดข้าราชการผู้นั้นเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ แม้ต่อมาข้าราชการรายดังกล่าวได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ซึ่งอยู่ในท้องที่เดียวกัน ก็ไม่ต้องจัด ข้าราชการผู้นั้นเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการเช่นกัน ทั้งนี้ หากข้าราชการรายดังกล่าว ถูกจัดเข้าพักอาศัย ในที่พักของทางราชการก่อนวันที่หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้ใช้บังคับ ผู้มีอำนาจจัดที่พักไม่ต้องจัดให้ออกจากที่พัก ของทางราชการ

(๔) ที่พักของแต่ละส่วนราชการนอกจากที่พักตาม (๒) ให้ผู้มีอำนาจจัดที่พักสามารถจัด ข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกและเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการได้ โดยการกำหนดระยะเวลาเข้าอยู่อาศัยให้อยู่ในดุลพินิจของส่วนราชการและต้องบริหารเงินงบประมาณที่ได้รับให้อยู่ ภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรรด้วย

กรณีที่มีการใช้ดุลพินิจจัดข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเข้าพักอาศัยในที่พัก ทางราชการแล้วกระทบต่อเงินงบประมาณที่ส่วนราชการมีอยู่ ก็สามารถจัดให้ออกจากที่พักของทางราชการได้

(๕) ที่พักของแต่ละส่วนราชการตาม (๔) หากจัดตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้วยังคงมีเหลือ ว่างอยู่ ผู้มีอำนาจจัดที่พักอาจจัดให้ข้าราชการผู้ที่ไม่ได้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเข้าพักอาศัยได้เป็นการชั่วคราว

(๖) กรณีที่ที่พักของทางราชการมีไม่เพียงพอสำหรับผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือกรณีที่ ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านซึ่งย้ายมาใหม่ไม่สามารถเข้าอยู่อาศัยในที่พักของทางราชการได้เนื่องจากผู้ไม่มีสิทธิ เบิกค่าเช่าบ้านได้เข้าพักอาศัยอยู่ก่อนแล้วตาม (๕) ทำให้ไม่สามารถจัดให้ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเข้าอยู่อาศัยได้ กรณีดังกล่าว ผู้มีอำนาจจัดที่พักต้องดำเนินการจัดให้ผู้ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านออกจากที่พักของทางราชการและ จัดให้ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเข้าอยู่อาศัยในที่พักของทางราชการแทนโดยเร็ว แต่ในระหว่างที่ผู้มีอำนาจจัดที่พัก ยังไม่ดำเนินการดังกล่าว หากผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้เข้าบ้านเพื่ออยู่อาศัยอยู่จริงก็ย่อมมีสิทธินำค่าเช่าบ้านมาเบิก จากทางราชการได้ในช่วงระยะเวลาที่ไม่สามารถเข้าที่พักของทางราชการ

หากผู้มีอำนาจจัดที่พักให้ข้าราชการผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ตาม (๑) และ (๒) เข้าพักแล้ว ข้าราชการผู้นั้นไม่เข้าพักให้ถือว่าสละสิทธิการเข้าพักอาศัย ข้าราชการผู้นั้นย่อมไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ข้าราชการที่เคยสละสิทธิการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ หรือเป็นผู้ไม่มีสิทธิเบิก ค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๔๑ หากต่อมาข้าราชการดังกล่าวร้องขอเข้าพัก ขณะในที่พักของทางราชการว่างลง หรือได้ที่พักมาใหม่ เนื่องจากมีความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัย ผู้มีอำนาจ จัดที่พักอาจพิจารณาจัดให้ข้าราชการดังกล่าวเข้าพักในที่พักของทางราชการได้

ข้อ ๕ ข้าราชการที่ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเนื่องจากผู้มีอำนาจจัดที่พักได้จัดที่พักให้แล้ว แต่สละสิทธิการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ หากต่อมาที่พักของทางราชการนั้นได้ถูกรื้อถอนไปทั้งหมด ให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นไม่มีที่พักของทางราชการจัดให้ จึงไม่เป็นผู้ต้องห้ามในการได้รับสิทธิค่าเช่าบ้าน ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อีกต่อไปนับแต่วันที่ที่พักของทางราชการ ได้ถูกรื้อถอนไปทั้งหมด

ข้อ ๖ กรณีที่ฟักของทางราชการว่างลง แต่มีสภาพชำรุด ทรุดโทรม มีลักษณะไม่ปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของผู้เช่าอยู่อาศัย หรือมีเหตุสุดวิสัย เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม หรือมีเหตุอื่นใดอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเช่าอยู่อาศัยได้ ผู้มีอำนาจจัดที่ฟักไม่ต้องจัดให้ข้าราชการเช่าพักจนกว่าจะซ่อมแซมที่ฟักแล้วเสร็จ หรือเหตุสุดวิสัยนั้นได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาจนสามารถเช่าอยู่อาศัยได้ และให้ผู้มีอำนาจจัดที่ฟักจัดให้ข้าราชการเช่าพักอาศัยต่อไป

กรณีได้จัดให้ข้าราชการเช่าพักอาศัยในที่ฟักของทางราชการแล้ว ต่อมาเกิดเหตุตามวรรคแรก จนไม่สามารถอยู่อาศัยได้ หากข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจำเป็นต้องเช่าบ้านและอาศัยอยู่จริง ให้เบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้จนกว่าจะซ่อมแซมที่ฟักเสร็จ หรือเหตุสุดวิสัยนั้นได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาจนสามารถเช่าอยู่อาศัยได้และส่วนราชการได้จัดข้าราชการผู้นั้น หรือผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านรายอื่นเช่าพักอาศัยต่อไป

ข้อ ๗ ให้ผู้มีอำนาจจัดที่ฟักจัดให้มีทะเบียนควบคุมการจัดข้าราชการเข้าและออกในที่ฟักของทางราชการตามแบบที่หน่วยงานกำหนดทุกครั้ง และให้มีการมอบทะเบียนควบคุมดังกล่าวให้แก่ผู้มีอำนาจจัดที่ฟักคนต่อไปทุกครั้งที่พ้นตำแหน่งหน้าที่

ข้อ ๘ ในกรณีข้าราชการได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการในลักษณะประจำต่างสำนักเบิกเงินเดือนหรือต่างสำนักงานในท้องที่เดียวกัน ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำสำนักงานที่ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติราชการอยู่เป็นผู้มีอำนาจจัดข้าราชการดังกล่าวเช่าพักอาศัยในที่ฟักของทางราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ

ข้อ ๙ กรณีที่หน่วยงานใดได้จัดให้ข้าราชการผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเช่าอยู่อาศัยในที่ฟักของทางราชการก่อนวันประกาศใช้หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้ ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิอยู่อาศัยในที่ฟักของทางราชการจนกว่าจะมีการย้ายหรือพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ในหน่วยงานนั้น

ข้อ ๑๐ ในการจัดข้าราชการเช่าพักอาศัยในที่ฟักของทางราชการครั้งแรกตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้ หากหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเห็นว่ามีความจำเป็นและไม่เสียหายแก่ทางราชการ อาจใช้ดุลพินิจจัดข้าราชการเช่าพักอาศัยในที่ฟักของทางราชการเสียใหม่ โดยข้าราชการซึ่งเดิมถูกจัดเข้าพักในที่ฟักของทางราชการไม่ว่าจะเข้าพักอาศัยหรือสละสิทธิการเข้าพักอาศัยก็ตาม หากข้าราชการดังกล่าวไม่ถูกจัดเข้าพักอาศัยในที่ฟักของทางราชการในครั้งใหม่ก็จะถือว่าทางราชการไม่ได้จัดที่ฟักอาศัยให้อีกต่อไป ทั้งนี้ นับแต่วันที่ได้มีการจัดข้าราชการเช่าพักอาศัยในที่ฟักของทางราชการในครั้งใหม่

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๑
(ลงชื่อ) สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี
(นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

